

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 9, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa

Kaina 10 ct.

Nr. 34

Penktadienis, Rugsėjo (September) 8, 1961, Toronto, Ontario

M E T A I X X X

Brazilijos Prezidentu Bus Goulart, Bet su Labai Apkarpytomis Teisėmis

BRASILIA. — Brazilijos militaristai galų gale "nusi-leido" ir sutiko, kad Brazilijos prezidentu būtų viceprezidentas Joao Goulart, skaitomas kairiasparniu, bet pirmo parlamento ir senatas turėjo pakeisti konstituciją taip, kad prezidentas būtų tik nominalus viršininkas.

Pagal naują konstituciją, nuo dabar Brazilijos premjeras vaidins didžiausią vaidmenį vidujiniuose ir užsieniiniuose reikaluose.

Kas bus Brazilijos premjeras, dabar dar sunku pasakyti, bet spėjama, kad juo gali būti paskirtas Bahia valstijos gubernatorius Juracy Magalhaes. Premjerą, pagal naują konstituciją, renka parlamentas.

J. Goulart yra turtingas fermerys, bet laikomas kairiojo darbiečiu. Militaristai dėl to ir prieštaravo jam, kol prezidento galia buvo didelė.

Parlamente didžiausią atstovų skaičių turi konservatyviški socialdemokratai.

Atrodo, kad Brazilija išvengs vidujinio karo. Dešimieji laimės be karų. Jie privertė rezignuoti prezidentą Quadros, kuris norėjo pasuukti Braziliją neutraliu keliu, praveisti viduje reikiamas socialias reformas, apvalyti valdžią nuo korupcijos. Jie privertė pakeisti konstituciją, kad naujas prezidentas neturėtų galios.

Nėra jokios abejonės, kad Brazilijos įvykiuose dalyvavo ir užsienis. Stebėtojai sako, kad JAV kapitalistai taip pat pridėjo savo pirštus. Jiems nepatiko Quadros valdžia, nepatiko jo užsienio ir vidaus politika. Jiems atrodė, kad Quadros veda Braziliją linkui "komunizmo".

Quadros ir Goulart turi simpatijos žmonėse. Eilės valstijų vyriausybės stovėjo su jais. Bet jeigu jie būtų nenuleidę, būtų įvykęs kraujo praliejimas. Ar jie gerai padarė nusileisdami dešiniams, tai tik atėitis parodys.

NORFOLK, Va. — JAV paleido Kubos laivą, kurį buvo atsivare laive sukilę 11 jūrininkų.

Liaudies ūkio tarybos centriniame projektavimo - konstravimo biure neseniai pradėjo dirbti pramonės estetikos grupė, kuri turi rūpintis gamybos kultūra.

Nuotraukoje matome pramonės estetikos grupės vadovą B. Paškevičių ir dailininką Z. Leparskytę, kurie ruošia žemės ūkio mašinų apipavidalinimo projektą.

Siūlo Uždrausti Kritulių Išpuolimą

WASHINGTON. — Kennedys ir Macmillanas siūlo Tarybų Sąjungai, kad ji su-tiktų savanoriai vengti tokių bandymų, kurie duotų didelį radioaktyvių kritulių išpuolimą. Jie nori, kad Tarybų Sąjunga atsakytų iki rugsėjo 9 dienos.

Esą, šiam laisvanoriam susitarimui nebus reikalinga naujos kontrolės, kad patikrinus, ar laikomasi pasijadėjimo. Ešamos priemonės bus šiančios užtektinos.

Norint išvengti radioaktyvių kritulių išpuolimo, aišku, reikia vengti sprogimų atmosferoj. O to galima išvengti tik darant eksplozijas požemyje.

MASKVA. — Tarybų Sąjunga notoj primena Vakarams, kad jiems buvo suteikta teisė susisiekti oru su Vakariniu Berlynu tik dėl aptarnavimo savo militarinių jėgų, o dabar Vakarai naudoja orinį susisiekimą visokiems reikalams. Pavyzdžiui, vežiojami Vakarų Vokietijos propagandistai, provokatoriai, šnipai ir kitoki.

Iš Kongo Veja Lauk Belgus Samdinius

Elizabethville. — Visgi pagaliau, kaip matyti, Katanga provincijos kariuomenėje belgams samdytiems karininkams tenka pasitraukti.

Kaip praneša Jungtinių Tautų militarinių dalinių komandantas Conor C. O'Brien, apie 500 belgų karininkų samdytų provincijos kariuomenėje šiomis dienomis bus išvyti namo.

Tuo tarpu iš Brusselio Belgijos vyriausybė ryšium su tuo pasiuntė griežtą protesto notą Jungtinių Tautų sekretoriui Hammarskjöldui.

Tačiau atrodo, kad tas Belgijos protestas ne ką padės. Taipgi yra suimtų karininkų ir anglų ir kitų.

PARYŽIUS. — Policijai pavyko sučiupti dokumentus ir suimti apie 30 teroristų, kurie nuo pradžios metų išsprogino 1,000 bombų.

Iš dokumentų esą aišku, kad veikia slapta dešiniųjų valdžia dėl Alžirijos. Jai vadovauja Joseph Ortis, kuris esąs Ispanijoje. Jis buvo nu-teistas mirtin už dalyvavimą maiste Alžirijoje.

Diefenbakeris Bijosi Kieto JAV Nusistatymo

OTTAWA. — Kanados premjeras John Diefenbaker prisibijo, kad Jungtinių Valstijų valdžia, spaudžiama reakcinių sluoksnių opinijos, gali paimti labai griežtai Berlyno klausimą ir tokiu būdu sudaryti labai didelį barjerą, kad nebus galima persikelti.

Jis stovi už Vakarų teises būti Berlyne, laisvai susisiekti su juom, bet jis linkęs manyti, kad Vakarai turėtų sutikti, kad Tarybų Sąjunga pasirašytų taikos sutartį ir perduotų kontrolę patiems vokiečiams. Esą, nieko baisaus, jeigu reiks turėti reikalus su vokiečiais ir tokiu būdu pripažinti Rytinę Vokietiją.

Būsią geriau, jeigu bus sudaryta sutartis ir ta sutartimi užtikrintos Vakarų teisės Berlyne, negu kad palikta betvarkėj, kokią jis numato Tarybų Sąjungai perdavus kontrolę vokiečiams.

Kancleris Adenaueris Tikras Demagogas

BERLYNAS. — Kaip žinia, Vakarų Vokietijoje vyksta rinkiminė kampanija. Už kanclerio vietą rungtis Adenaueris ir Berlyno mėras Willy Brandt. Vienas antrą "tašo" kiek tik pajėgia, nepaisydami panaudoti ir būriausią demagogiją.

Pavyzdžiui, pramoniniam Rhur rajone, Hagen mieste kancleris Adenaueris suruošė tam jam rinkiniam mitinge pradėjo kalbėti, jog Rytų Vokietija sieną uždarė susitarus su mėru Brandt, kad šis laimėtų rinkimus. Mitingo dalyviai kanclerį nušvilpė, nes jau per daug buvo atviras melas.

TORONTO. — Šešių unijų pikietininkai pikietavo praėjusį sekmadienį CPR stotį Parkdale, reikšdami simpatiją Royal York viešbučio streikieriams. Viešbutis priklauso CPR gelžkelio kompanijai.

Nemažai organizacijų atšaukia savo planus turėti konferencijas minėtame viešbutyje.

Kanados visuomenė, kaip atrodo, linkusi prie to, kad Vakarai pripažintų Rytinę Vokietiją, kaip pagrindą kompromisui su Tarybų Sąjunga. Tokiu pagrindu gal bus galima sutvarkyti Berlyno klausimą ir pašalinti įsitampimą.

Kanados vyriausybė esanti išdėčius savo pažiūras višiem NATO nariams.

Diefenbakeris sako, kad klaidinga atsakyti pripažinti realybę, tai yra faktą, kad Vokietija pasidalinusi ir veikiausiai ji bus tokia ilgą laiką.

Bėda su Kanados vyriausybe yra tame, kad jos žmonės vienaip kalba, o kitaip elgiasi. Kaip tas įvyksta, daug kartų buvo demonstruota Jungtinėse Tautose. Ir dabar, balsuojant Afrikos-Azijos tautų rezoliuciją Tunisijos ir Francijos ginčo klausimu, Kanada nuėjo kartu su JAV ir Britanija.

Jeigu Vakarai ir toliau spirsis, kad Berlyno klausimas būtų rišamas visos Vokietijos plotu, tai nebus galima nieko atsiekti, nes realybė rodo, kad dvi Vokietijos pasiliks ilgam laikui.

Neutralieji Ragina Didžiuosius Tartis

BELGRADAS. — Neutralieji, kurie čia tariasi, ragina Jungtines Valstijas ir Tarybų Sąjungą tartis dėl Berlyno. Jie taipgi pasisako už tai, kad būtų plati konferencija dėl nusiginklavimo.

Tarybų Sąjungos atnaujinimas nuklinių bandymų čia nesukėlė didelio nusistebėjimo. Maršalas Tito sakė, kad šaltojo karo eiga vedė prie to. Jis tik stebėjosi, kad bandymai buvo atnaujinti kaip tik tuo metu, kada ši konferencija prasidėjo.

Konferencijoj dalyvauja 24 valstybės. Atrodo, kad delegatų tarpe yra daug nuomonių įvairiais klausimais. Būsią nelengva paruošti pareiškimą, kurį norima išleisti bendrai visų vardu konferencijai pasibaigus.

Iš Kanados Gyvenimo

Kanados Darbininkų Kongreso lyderiai planuoja išvyti iš Kanados Seafarers International Union of Canada, kuriai vadovauja Hal C. Banks. Jiems labai nepatinka šios unijos veikla Kanadoje.

Reikia atsiminti, kad ši unija to paties organo buvo pakviesta Kanadon 1949 metais, kad sutriuškintų Canadian Seamens Uniją. Mat šiai unijai tuomet vadovavo kovingi jūrininkai, atsidavę jūrininkų interesams. Reakcijai puolant į isteriją, buvo reikalinga pašalinti kovingą vadovybę apšaukiant komunistine. Buvo panaudoti net mušeikos, kad sutriuškintų CSU.

Netikėtas dalykas atsitiko Otawoje, katalikų konferencijoje.

"Per daug darbininkų, provincijos ir miestų, dar vis nepriklauso prie savo organizacijų", pareiškė konferencijoje, savanoriška Romos Katalikų Vyskupų Asociacija Kanadoje, savo Labor Day atsišaukime į kanadiečius.

Kadangi daug darbininkų nepriklauso unijoms, sako vyskupai, tai unijos negali vaidinti tos rolės, kuri joms priklauso, siekiant išspręsti mūsų visuomenės ekonomines problemas.

Tai gana reikšmingas pareiškimas. Katalikų aukštoji dvasiškija visuomet buvo antiunioninė. Keičiasi laikai, ištikro.

Nuo rugsėjo pirmos dienos pradėjo veikti Ontarijoj provinciniai taksai. Jie bus imami nuo parduodamų prekių — 3 procentai. Tas reiškia, kad dauguma prekių pa-brangs 3 procentais.

Gazolinas, maisto gaminiai, vaikų drabužiai, medicina ir eilė kitų gaminių bus ltuosi nuo šių taksų.

Ontarijos sveikatos ministras siūlo žmonėms daugiau vaikščioti, dviračiais važinėti ir kitus užsiėmimus turėti, kad nenutuktų, o jeigu jau svoris per didelis, kad jį sumažintų.

Jis sako, kad Ontarijos gyventojų tarpe yra per daug riebių žmonių, kas kenkia jų bendrai sveikatai.

Federalis premjeras John Diefenbakeris paskelbė, kad vyriausybė skiria \$5,000,000 rėmimui sporto mėgėjų, ypač atletų.

Federalis agrikultūros ministras Hamiltonas pranešė, kad tariamasi su Kinija dar dėl 6,000,000 bušelių kviečių.

Jeigu sutartis bus pasirašyta, tai Kanados kviečių

sandėliuose atsiras vietos dėl 6,000,000 bušelių naujų kviečių.

Kinija pasidarė viena iš stambiausių Kanados kviečių pirkėjų.

Kanadietis

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Geo. Račkauskas, Toronto, grįžęs iš Vancouverio lankėsi LB raštinėje ir paaukojo LB paramai \$2.00.

B. Ukelis, Weston, Ont., pasimokėjo už skelbimus ir paaukojo \$1.00.

V. Vitkus, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo G. Sherpitie-

nės \$15.00 aukų.

P. Kuncce, Barrie, Ont., atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

V. Prekša, Lake Geneva, Wis., atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$1.00.

V. Kauzon, Rodney, Ont., lankėsi Toronte ir per P. Mockaitį atsinaujindamas prenumeratą paaukojo \$2.00.

J. B. Rosemontietis, Montreal, prisiuntė LB paramai \$1.00 aukų.

S. Karvelis, Forest, Ont., atnaujino dvi prenumeratas į Lietuvą ir paaukojo \$6.00.

Braziliečiai LB skaitytojai per J. D. prisiuntė už ten jų kolektyviai atsinaujintas prenumeratas ir aukų.

V. Aleksas, per J. Virbicką, Glasgow, Škotija, atsinaujino prenumeratą sau ir užrašė naują į Lietuvą.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetas išleido
Kanados lietuvių Palantos parašytų
Eilėraščių Rinkinį
Minčių Trupiniai
Laidinyje telpa apie 80 eilėraščių, parašytų iš Kanados darbo žmonių bei lietuvių emigrantų gyvenimo. Knygutė 80 puslapių. Kaina 75 centai.
Platintojams, užsisakantiems 5 egzempliorius ar daugiau, skaitome po 50 centų.
Užsakymus prašome siųsti:
K. L. L. D. Centro Komitetas
160 Claremont St.
Toronto 3, Ont., Canada

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoj

- LIETUVA ŠIANDIEN** — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybė nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodomą žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių
- AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS** — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
- ŠIRDIES ROMAI** — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol. spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
- ŠLIUPTARNIAI** — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
- ČIKAGOS ŠEŠELIAI** — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba į Lietuvą. Persiuntimo kaštus apmokame.
Rašykite:
Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Centro Komiteto Įsteigtas Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, Ont.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

- CIAUSKUTĖ. R. Nuris Giuntekinas. Romanas. Knyga 488 puslapių. Knygyne Nr. 569.
- BALTASIS STEBŪKLAS. N. Tichonovas. Apysaka. Knyga 298 puslapių. Knygyne Nr. 570.
- PONAS PICEKAS. Anatolijus Gidašas. Romanas. Knyga 760 puslapių. Knygyne Nr. 571.
- TITANAS. T. Dreizeris. Apysaka, Knyga 672 puslapių. Knygyne Nr. 572.
- BRONZOS PAUKŠTIS. A. Rybakovas. Apysaka, Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 573.
- PATARĖS IR PRIEZODŽIAI. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 574.
- GIMIMO DIENA. A. Venclova. Romanas. Knyga 620 puslapių. Knygyne Nr. 575.
- SUNKIAUSIAS MENAS. M. Sluckis. Literatūrinės pastabos. Knyga 324 pusl. Knygyne Nr. 576.
- DAINOS ŽEMAIČIŲ. Surinktos Sim. Stanevičiaus. Knyga 224 pusl. Knygyne Nr. 577.
- STEBUKLINGOSIOS NILSO KELIONĖS. Selma Lagerlef. Knyga 736 puslapių. Knygyne Nr. 578.
- STROGOVAI. M. Markovas. Romanas. Knyga 796 puslapių. Knygyne Nr. 579 ir Nr. 585.
- JAUSMŲ UGDYMAS. Gus. Floberas. Vieno Jaunuolio istorija. Knyga 572 puslapių. Knygyne Nr. 580.
- VAIKYSTĖ — PAAUGLIO METAI — JAUNYSTĖ. L. Tolstojus. Knyga 436 puslapių. Knygyne Nr. 581.
- BROLIAI JERŠOVAI. V. Kočetovas. Romanas. Knyga 656 puslapių. Knygyne Nr. 582.
- TEHERANAS. S. Sevuncas. I dalis. Romanas — Irano Naktis. Knyga 528 puslapių. Knygyne Nr. 583.
- Antra dalis. Romanas — Prieš Auštant. Knyga 580 puslapių. Knygyne Nr. 584.
- DEIMANTŲ GROBIKAI. L. Busenaras. Romanas. Knyga 520 puslapių. Knygyne Nr. 586.
- N. GOGOLIO RAŠTAI. Pirmas tomas. Biografija ir veikalas "Vakarai Viensėdyje Prie Dikankos". Knyga 356 puslapių. Knygyne Nr. 587.
- Antras tomas. Apysakos. Knyga 308 puslapių. Knygyne Nr. 588.
- Trečias tomas. Apysakos. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 589.
- Ketvirtas tomas. Komedija — Revizorius. Knyga 342 puslapių. Knygyne Nr. 590.
- Penktas tomas. Poema — Mirusios sielos. Knyga 454 puslapių. Knygyne Nr. 591.
- ATSIMINIMAI IR DABARTIS. L. Prūseikė. Knyga 228 puslapių. Knygyne Nr. 592.
- GYVENIMO ŽINGSNIAI. J. Gaisrys. Apysakos. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 593.
- NEPAPRASTI SEVOS NUOTYKIAI. A. Aleksinas. Jaunamečiams apysakaitės. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 594.
- PELENAI IR DEIMANTAS. J. Andzejevskis. Apysaka. Knyga 366 puslapių. Knygyne Nr. 595.
- RAMI GATVĖ. L. Karelinas. Apysaka. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 596.
- SUTEMOS. Chen Ser Ja. Romanas. Knyga 228 puslapių. Knygyne Nr. 597.

TARYBŲ LIETUVOJ

Apie Senąjį Nemuną

Didžiausia ir gražiausia Lietuvos upė yra Nemunas. Nemunas yra mūsų dainų dainuojamas ir pasakų mėnimas.

Nemunas prasideda Tarybų Baltarusijoje, plačiose balose. Matuojant tiesiu bruožu, nuo Baltijos jūros ligi Nemuno versmių tėra 937 kilometrai (apie 600 amerikoniškų mylių). Nemunas yra labai vingiuotas.

Pradžioje Nemunas yra mažas upelis, tačiau greit jį suplūsta įvairių intakų vandenys, jis padidėja ir teka plačiu balotu kloniu. Jo abiem pusėm eina nemaži skardžiai. Tai vėl teka dideliu lygiu balynu, tai vėl pakilesnėmis vietomis, tai balotomis lygumomis. Iš pirmųjų Nemuno intakų pažymėtinos upės Beržūna ir Ščiara.

Ten, kur bevingiuodamas Nemunas pasuka stačiai į šiaurę, stovi senas Gardino miestas.

Gardino pilyje stovėdavo Lietuvos kariuomenė, kuri pastodavo kryžiuočiams kelią.

Nuo Gardino žemyn Nemunas, prasimušęs pro kalvas, labai srauniai teka. Be to, labai vingiuotas, o tē-

Vilniuje įvyko pirmoji respublikoje estradinių kolektyvų apžiūra, kurioje dalyvavo geriausiai iš rajonų bei miestų 16 kolektyvų. Miestų tarpe su mažais instrumentiniais sąstatais geriausiai pasirodė Šiaulių Statybos tresto, o miestų estradinių kolektyvų tarpe su dideliais instrumentais sąstatais — Šiaulių „Elnio“ kombinato estradiniai kolektyvai. Pirmą vietą rajonų centrų ir kaimo vietovių tarpe užėmė Anykščių kultūros namų estradinis kolektyvas.

Nuotraukoj: Kauno „Bangos“ klubo estradinis orkestras apžiūros metu.

mėj kyšo akmenys, į kuriuos lengva susikulti laivui.

Kiek žemiau nuo Gardino, iš kairės pusės, įteka į Nemuną Juodoji Ančia. Ji teka iš Ančios ežero.

Zemiau, kur Nemunas daro nemažą vingį į rytus, jį įteka Merkys. Jo žiotyse stovi labai senas Merkinės miestas. Dabar jis nedidelis ir nebėra toks reikšmingas. Bet senovėj jis buvo pilies miestas, kuris saugojo nuo plėšikų kryžiuočių Trakus ir Vilnių. Ne kartą prie Merkinės pilies lietuviai sumušė kryžiuočius.

Toliau Nemunas sudaro garsiąją Birštono kilpą. Įdomi ta kilpa: tiesiai tarp pietinės kilpos pradžios ir šiaurinės jos pabaigos tėra tik puspenktas kilometro, o kilpa einant pagal upę — 52 kilometrai.

Prakusus tuos puspenkto kilometro, galima būtų įtaisyti galingą elektros stotį ir sutrumpinti laivams vagą. Mat, kad ne vingis, tai čia Nemuno tekėjimas būtų visai kriokliškas.

Ties šia kilpa yra kurortas ir miestelis Birštonas. Čia yra versmių su gydomoju vandeniu, pristatyta vasarnamių suvažiuojantiems vasarotojams pasigydyti. Vieta labai graži: iš vienos pusės miestelį užstoja kalva, o iš kitų pusių — pušynai ir tolimesnės, miškais apaugusios kalvos.

Zemyn nuo Birštono eina pavojingos sriautynės su dideliais ir mažais akmenimis. Visą tą akmeningą Nemuno tarpą žmonės vadina Velnio tiltu. Tas Velnio tiltas pasibaigia ties Rumšiškių miesteliu.

Zemiau Rumšiškių, kur Nemunas apričia aukštumą, senuose raštuose vadinamą Ramybės kalnu, gražiame pušyne stovi graži ir vaizdinga vieta — Pažaislis.

Netoli Pažaislio į vakarus į Nemuną įteka didžiausias jo intakas — upė Neris. Prie Nemuno ir Neries santakos stovi senas gražus miestas — Kaunas, antras pagal didumą Lietuvos miestas.

Nuo Kauno žemyn prasideda patogiausia Nemuno dalis garlaiviams plaukinti. Tiesa, šioj dalyj esti sekumų: upės dugnas beveik visur smėlio, kurį vanduo potvynių metu labai suplauna vienoj ar kitoj vietoj. Tėkmės krantai taip pat daugiausia smėliniai, tik retkarčiais smėlingo molio.

Plaukiant nuo Kauno žemyn, tenka praplaukti nepaprastai gražių vietų: kiek

Vilniaus Valstybinio akademinio teatro kolektyvas neseniai pastatė naują spektaklį — H. Ibseno 3 veiksmų šeimyninę dramą „Šmėklos“.

Spektaklį režisavo — LTSR liaudies artistas J. Rudzinskas. Dailininkas — R. Vinciušas. Vaidina — LTSR liaudies artistė G. Jackevičiūtė, LTSR nusipelnę artistai H. Kurauskas, S. Jukna, artistai M. Rasteikaitė, V. Muraška.

Nuotraukoje: scena iš spektaklio „Mandersas“ — LTSR nusipelnęs artistas S. Jukna (kairėje), Engstrandas — V. Muraška.

Valgykla „Vostok“

VILNIUS. — Ševčenkos ir Vytenio gatvių kampe, iškilę gražus triaukštis pastatas. Šiame name organizuojama viena stambiausių miesto viešojo maitinimo įmonių. Antrajame ir trečiajame aukšte įrengtos po 200 vietų salės, valgyklai. Kiekvienoje salėje išskirta 40 vietų dietiniam maitinimui. Maistas bus gaminamas

aplaukus. Nemunu, įteka Nevėžis, turįs didingą klonį: šen ir ten matyti miestelių, sodžių.

Keliose vietose, kur pakrantės apaugusios pušynais, yra gražių kurortų. Tokie kurortai yra Lampėdžiai, Kačarginė ir Kulautuva.

Dar toliau yra labai graži vieta, kur stovi Veliuonos miestelis. Čia pat yra du senų laikų piliakalniai.

Prie Veliuonos 1341 metais žuvo Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas, begindamas Lietuvą nuo kryžiuočių užpuolimo.

Važiuojant nuo Veliuonos žemyn, keičiasi kuo gražiau si vaizdai. Nemunas teka lėtytyn. Pamažu jis eina į didelę lygumą. Prieš tą lygumą yra dar Jurbarko miestas. Čia senovėje buvo pilis. Šiose vietose yra buvę daug kovų su kryžiuočiais, kurie daugiausia šiuo keliu pro Nemuną mėgindavo veržtis į Lietuvą, norėdami ją pavergti.

Įtekęs Nemunui į lygumą, jo krantai sulėkštėja. Toj lygumoj iš dešinės pusės įteka į Nemuną Jūra, o iš kairės Šešupė.

Įteka Nemunas į Kuršių marias, išsiskodamas, sudarydamas delta.

elektrinėse krosnyse, specialiuose vakuuminiuose katiluose. Jam gabenti į viršutinius aukštus sumontuoti du liftai. Greit gendantieji produktai bus laikomi didelės talpos šaldymo kameros. Indų plovimas mechanizuojamas.

Valgykloje yra rūbinė ir dušai aptarnaujančiam personalui, o taip pat kambarys Tarybinės prekybos technikum studentų užsiėmimam. Praktiškų įgūdžių čia įgys technologai, konditeriai ir kiti specialistai.

Dabar baigiamj montuoti įrengimai, gauti iš Maskvos, Tulos, Čerkasų ir kitų šalies miestų. Netrukus įmonės pradės veikti. Miesto vykdomojo komiteto nutarimu valgykla pavadinta „Vostok“.

Magnitola „Vaiva“

VILNIUS. — Lietuvos Liaudies ūkio tarybos specialaus konstruktorių biuro inžinierių grupė, vadovaujama Antano Žiliaus, sukūrė naują patobutintą magnitolos — radijo imtuvo su magnetofonu — modelį.

Magnitolos, pavadintos „Vaiva“, bandymai parodė jos puikią kokybę. „Vaiva“ yra žymiai selektyvesnė už plačiai žinomą magnitolą „Neringa“. Naujasis aparatas be įprastų tembro reguliatorių turi suolišką perjungiklį. Magnitola aprūpinta spausdintu montažu, kuris įgalina pasiekti aukštą naują aparatų gamybos mechanizavimo lygį. „Vaiva“ yra gražiai apipavidalinta, patogiai naudoti. Serijinė magni-

Turistas su Kinokamera

VILNIUS. — Sostinės žurnalistas M. Liubeckis skaitytojams žinomas iš jo įdomių kelionių apybraižų ir reportažų knygų „Kalevalos šalyje“, ir kitų. Visos jos gimė turistinių kelionių po užsienį metu. Kaip tarybinis turistai, M. Liubeckis lankėsi Lenkijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Indijoje, Vokietijoje, Japonijoje ir kitose užsienio šalyse.

Neseniai M. Liubeckis Vissasąjunginės draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos organizuotos tarybinės turistinės delegacijos sudėtyje lankėsi Afrikos šalyse — Senegalo ir Malio respublikose. Šios įdomios kelionės metu žurnalistas taip pat daug filmavo ir sukūrė pirmąją tarybinę kino apybraižą apie šį tolimą ir mums dar mažai pažįstamą kraštą.

„Bundančioji Afrika“ (šitaip vadinasi kinojuosta) susilaukė didelio susidomėjimo ne tik mūsų respublikoje, bet ir Maskvoje. Artimiausiu laiku ji bus rodoma per Maskvos televiziją.

Nuoširdi Draugystė

PASVALYS. — Praėjusių metų pabaigoje į rajono laikraščio „Stalino vėliava“ redakciją atėjo laiškas nuo Kemerovo srities gyventojų Piotro Višniakovo. Jis rašė apie tai, kaip pirmojo pasaulinio karo metais, pabėgęs iš belaisvių stovyklos Vokietijoje, slapstėsi Lietuvos žemėje. Valstiečiai slėpė, maitino rusų karį. Ypač aktyviai jam padėjo Ličiūnų apylinkės valstiečiai.

Laikraštis paskelbė laišką. Tuomet seni P. Višniakovo draugai pradėjo su juo susirašinėti. Vytautinės kaimo gyventojai Salomėja Šimienė, Bronė Klovienė, Petras Rožėnas ir kiti pakvietė tolimąjį draugą atvažiuoti į svečius.

Ir štai Višniakovas „Artojo“ kolūkyje. Tai — paprastas rusų žmogus, senas komunistas, pražilęs kovose ir darbe.

— Atvykau aplankyti tų, kurie išgelbėjo man gyvybę, — pasakė P. Višniakovas. — Nors man jau beveik septyniasdešimt metų, bet, draugystės jausmo vedinas, aš ryžausi tolimai kelionei pas brolius lietuvius. Niekada nepamiršiu jų nuoširdumo, vaišingumo, meilės mums, rusų žmonėms.

tolos gamyba bus pradėta antrajame pusmetyje.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMPIRE 6-4358

REKIA NEMUSAMI

Tarybų Sąjungos vadovybė kartojo ir kartoja, kad Tarybų Sąjunga nenori varyti Sąjungininkų iš Vakarinio Berlyno. Ko ji siekia, tai pasirašymo taikos sutarties su Rytine Vokietija, atidavimo visos kontrolės į vokiečių rankas. Viskas, kas Sąjungininkams "grumoja", tai perspektyva, kad jiems reiks turėti reikalus su vokiečiais. Tas, girdi, reikš faktinį Rytinės Vokietijos pripažinimą. Bet Kennedys ir kiti rėkia išsižioję, kad jie niekad nesitrauks iš Vakarinio Berlyno, lyg jau būtų duotas ultimatumas jiems kraustyti.

Kaip Kinija, taip ir Rytinė Vokietija egzistuoja ir tos egzistacijos niekas nepašalins. Tokias tai pasėkmes davė praėjusis karas. Patinka kam ar ne, bet tai įvykęs faktas. Karo pasėkmės paliko padalintas Korėją ir Vietnamą, kaip ir Vokietiją. Jis pakeitė daug kur valstybių sienas.

Geriausią žmonijai būtų, jeigu šie faktai būtų pripažinti. Tai nieko stebėtina nėra. Tas faktas, kad bus dvi Vokietijos, nėra jau taip baisus dalykas. Austrai irgi kalba didžiumoj vokiškai. Airija yra atsiskyrusi nuo Britanijos, nors airiai yra tiek pat giminingi, kaip ir rytiniai ir vakariniai vokiečiai.

Nerasime šiandien nei vienos valstybės, kuri būtų sudaryta iš vienodai kalbančių. Labai daug valstybių yra viena kalbą vartojančių. Kiek yra valstybių angliškai kalbančių? Ar jos ruošiasi apsievienuoti? O jos turi tokią pat ekonominę sistemą.

Nėra reikalo tokį skandalą kelti dėl Berlyno. Jei jo reikalai bus taikiai sutvarkyti ir pašalintos galimybės nesusipratimams kilti, bus geriau ir patiems berlyniečiams, nie ven Tarybų Sąjūnai, kuri nori atsikratyti Vokietijos okupacijos problemų. Bus geriau visam pasauliui, nes visi žmonės galės ramiau miegoti ir nereikės galvas sukkti apie slėptuves po žemėmis.

BAISIAI APGAILĖTINA

Kanadoje, kaip matyti, verda vidujinės kovos unijoje. Paskutiniu laiku baisiai susiskaldė nikelio kasėjai Sudburyje. Eina kovos jūrininkų tarpe. Medžio pramonėje padėtis taip pat nedaug geresnė. O tuo naudojasi fabrikantai. Jie jaučia, kad unijos nepajėgs palaužti jų užsispyrimą, kuomet grumiasi tarpusavyje.

Kas gi kaltas, kad unijistų tarpe nėra vienybės? Atrodytų, kad už tai daugiausia kaltės puola ant aukštosios vadovybės. Jeigu tik kurios unijos vadovybė nėra tokia palanki aukštesiems vadams, tuoj apšaukia komunistais ir pradeda diskriminuoti, ardyti ir veržti unijistus iš tų unijų, kad įjungus juos į kitas unijas. Kanadoje yra eilė taip vadinamų išmestų iš Kanados Darbininkų Kongreso. Jos yra gnaibomos iš visų pusių, pateisinant visokių metodus.

Tuo tarpu daug daugiau Kanados darbininkų neorganizuoti visai. Iš virš 6 milijonų darbininkų, unijose randasi vos milijonas ir keli šimtai tūkstančių. Vietoj kovojus, kad visi Kanados darbininkai būtų įtraukti į unijas, daugelis lyderių eikvoja energiją ir finansus užkariavimui jau organizuotų ir tvirtai stovinčių unijistų.

Kokią naudą duos Nauja Demokratinė Partija, jeigu unijistų tarpe eis tokios atkaklios kovos, kokios buvo Sudburyje? Skaudu buvo skaityti spaudoje pranešimą apie tai, kad unijistai daužė savo salės langus ir naudojo kumštis prieš tokius pat darbininkus, kaip ir jie, nikelio baronų spaudžiamus lieti prakaitą, kad jų milijonai greičiau kaupėtųsi.

Nikelio kasėjai įdėjo daug vargo, kol jie suorganizuavo uniją, kol jie iškovojo jos pripažinimą. Bet kam verta bus ta unija, draskoma iš vidaus?

Už tai, matyti, kaltė puola ant Gilio ir jo sėbrų. Jie, neapkęsdami "kairiųjų" vadovybės centre, varinėjo intry-

Kadaise Tulpėmis Garsėjai...

Vytautas Rudokas

Kadaise tulpėmis garsėjai,
Baltųjų drobių audimu.
Ir tiek turėjai, kiek pasėjai
Siauram rėžely prie namų.

Ir buvo tas tada galiūnas,
Kieno dvarai, kieno valia,
Kai tavo dukteris ir sūnus
Lydėjo samdinio dalia.

Ir ne aguonomis pražydo
Žemelė ryto spinduliuos —
Tai tavo sūnūs tąsyk krito
Žaliam Kaune, žaliuos Šiaulius...

O Lietuva! Buvai vyžota
Ir ponų niekinta buvai!
Raudovo saulė užu grotų,
Kol vėl atsikvėpė laisvai.

Kol darbininkai ir artojai,
Vienoj gretoj išvien eina,
Tau laisvę, žemę iškovojo
Su revoliucine daina.

Ir visas kraštas sužaliavo,
Žiūrėk, kiek tavo fabrikų! —
Tave jaunai apvainikavom
Darbų ir žygių vainiku.

Tau iš vandens šviesos įskelėm,
Sustabdę Nemuno jėgas. —
Iš amžių miego jį prikėlėm,
Sujungę širdis ir rankas.

Kadaise tulpėmis garsėjai...
Bet skrido rytdienon svaja. —
Tu atjaunėjai, išgražėjai
Laisvųjų sesių būryje.

Kas Naujo Pasaulyje

Brazilijos prezidentas Janio Quadros vedė šalį iš ekonominio krizio ir į didesnę nepriklausomybę, bet dešiniams tas labai nepatiko. Be abejonės, nepatiko jo neutrališka politika ir Vakarų jėgoms, vyriausiai Jungtinėms Valstijoms. Jis buvo priverstas pasitraukti.

Ar gerai jis padarė pasitraukdamas be kovos, dabar sunku pasakyti. Bet atrodo, kad jis labai suvylė žmones, kurie išreiškė jam pasitikėjimą laike balsavimų.

Šiuos žodžius rašant eina kova už galią. Militaristai nori pakeitimo konstitucijos taip, kad prezidento galia būtų sumažinta, o premjero padidinta. Parlamentas, kaip matyti, nenorėtų keisti, kad patenkinus militaristus.

Militaristai ir kiti dešinieji nenori, kad viceprezidentas taptų prezidentu. Mat jis skaitomas dar kairesniu ir už buvusį prezidentą Quadros.

Kuo baigsis Brazilijos krizis sunku pasakyti, bet jis aiškiai rodo, kad reakcija Lotynų Amerikoje nusistatėsi nenusileisti. O tas reiškia, kad tos reformos, kurios yra būtinos Lotynų A-

merikos žmonių būviui pakelti, nebus gyvendinamos. Tokiu būdu, ir JAV žadama finansinė pagalba neatsieks savo tikslo.

Su dar didesniu nusistebėjimu pasaulis sutiko Maskvos pranešimą, kad Tarybų Sąjunga ketina atnaujinti nuklinius bandymus. Visi manė, kad JAV bus pirmos šiuos bandymus atnaujinti.

Tarybų Sąjungos vyriausybė aiškina sekantį:

"Tarybinė vyriausybė ima aišio žingsnio tvirtai įsitikinti, kad žmonės supras prievartingą pobūdį šio žingsnio ir jo neišvengiamumą prie dabartinių sąlygų. Tikslu atgrąsinti agresorių nuo kriminališko žaidimo ugnimi, reikia užtikrinti, kad jis žinotų ir matytų, kad yra jėga pasaulyje, kuri pasirengusi duoti ginkluotą atkirtį bet kokiam pasikėsimui ant nepriklausomybės ir saugumo taiką mylinčių valstybių, ir kad atpildo ginklas pasieks agresorių jo paties lizde".

Tarybų Sąjunga sako, kad Vakarų didinimas ginkluotų jėgų ir kiti žingsniai grumo-

ja agresiją ir tokiu būdu ji buvo priversta duoti išpėjimą, kad agresija sutiks atkirtį.

Tarybiniai mokslininkai matomai turi paruošę taip vadinamą superbombą, kuri savo pajėgumu prilygtų 100,000,000 tonų TNT. Raketos, galinčios tokias bombas nuvesti į agresoriaus šalį, taip pat prieinamos. Tokios raketos paleido kosmonautus apie Žemę, Gagariną ir Titovą.

Toronto Komitetas dėl Nusiginklavimo ragina Kanados vyriausybę imtis vadovybės Berlyno krizio pašalinimui. Jis siūlo, kad vyriausybė patiektų planą, kurs būtų abiem pusėms priimtinas.

Komitetas sako, kad pastangos apvienyti Vokietiją ir paversti ją nukline jėga turi būti atmestas, kadangi toks siekis kelia nerimą Tarybų Sąjungoje ir kitose vokiečių kaimynėse.

Įdomus dalykas įvyko Jungtinėse Tautose. Už rezoliuciją, reikalaujančią francūzų atsitraukimo iš Bizertos į militarinę bazę ir derybų dėl visiško francūzų išsikraustymo iš Tunisijos, balsavo net 66 šalys. Susilaikė tik 30. Tarp balsavusių buvo ir kelios NATO šalys.

Tai, be abejonės, buvo didelis smūgis Vakarų jėgoms, kurios buvo susilaikiusių tarpe. JAV, Britanija ir Kanada pasirodė Francijos pusėj. Ir labai didelį mažumą.

Tur būt dėl to JAV vyriausybė nutarė nebesipriešinti Kinijos priėmimo klausimo uždėjimui ant dienotvarkės. Tiesa, ji dar turi viltį, kad Jungtinės Tautos nepriims įnarius. Bet kas gali žinoti, gali būti ir priešingai. Juk tai didžiausia bukaprotystė nepriimti šalies su kone 700 milijonų gyventojų.

Stebėtojai reiškia mintį, kad Eichmano byla Izraelyje davė nepageidaujamus rezultatus Vakarų Vokietijoje.

Vokiečiai esą patenkinti, nes byla suteikusi jiems galimybę suversti kaltę už vokiečių nusikaltimus ant Eichmano ir jo sėbrų. Visos kitos įstaigos, kurios nemažiau kaltos už nacių padarytus nusikaltimus, liko kaip ir išteisintos.

Jungtinių Valstijų finansierai turi investavę užsienio 50 bilijonų dolerių. Faktinai, tai 50 bilijonų ir 300 milijonų.

Daugiausia investuota Kanadoje. Daugiau, negu visoje Lotynų Amerikoje ar Europoje ar bile kuriame kontinentė

gas ir sakoma suokalbiavo ištraukti Sudburio skyrių ir įjungti jį į plieno darbininkų uniją. Jie net duokles centurūl buvo sulaukę.

Pastabos

Francijos publikos nuomonės tyrinėjimo institutas paskelbė, kad 80 nuošimčių Francijos gyventojų stovi už tai, kad nebūtų rizikuojama karu dėl Berlyno. Tik 9 nuošimčiai mano, jog reikėtų rizikuoti karu, kad išlaikius Berlyno situaciją nepakeistų.

Didelė žmonių didžiama tiki, kad tariantis būtų galima taikiai sutvarkyti Berlyno ir bendrai Vokietijas klausimą be susikirtimų.

Toks sentimentas vyrėja visur, ir Anglijoje, ir Kanadoje, o taipgi ir JAV, ne tik Francijoje.

Tačiau, priešingai žmonių troškimui, jau Vakariame Berlyne Jungtinių Valstijų kariai vykdo karinius manevrus.

Tiesa, juokingai atrodė tie manevrai. Kariai suvirtę palei šaligatvius daugiau įdomavosi praeinančių merginų bei moterų blaudžiomis, negu savo ginklais. Tačiau faktas palieka faktą. Taip įtemptoje situacijoje kariniai manevrai miesto viduryje, padėtį netaiso, o blogina.

Tarybų Sąjungos nutarimas atnaujinti nuklinius bandymus, visus nustebino.

Niekas to nelaukė ir nesitikėjo.

Aišku, tai yra tiesioginis "šaltojo karo" politikos rezultatas.

Ir tai rodo tik vieną — kur ta karinė politika veda.

Nekurie Vakarų komentatoriai labai džiūgauja, teigdami, kad Vakarai atsiekė didelį propagandinį laimėjimą, kada Tarybų Sąjunga pirmą kartą atnaujino nuklinius bandymus.

Visi tikėjosi, jog Jungtinės Valstijos būsiacijos pirmosios tuos bandymus atnaujinti.

Tačiau daug kam atrodo, kad tai nedidelis laimėjimas.

Sukelti įtempimą bei sukirti susikirtimus yra lengva.

Bet dėl to džiūgauti niekam netenka.

Galima būtų džiūgauti tada, jei taikos reikalas būtų pagerintas.

O to srityje Vakarų politikieriai ir propagandistai mažai kuo gali pasigirti.

Jau pradėjo veikti Ontarijoje specialūs 3 nuošimčių antpirkinių uždėti takai.

Trys centai nuo dolerio — tai jau ne taip daug atrodo. Tik tuos centus mokėdami,

Elan Stuart ir Bud Spencer W. M. Knight įteikia jiems įrašomi "Singalong Jubilee" klubą. Novaškotijos pramonės ir industrijos ministras

Ką Kiti Rašo

"Antra Kuba"

Britanijos Gvinėjoje pirmadienio rinkimų pasėkos sugražino valdžion buvusį premjerą Dr. Cheri Jagan. Jo vadovaujama pažangi Liaudies Progresyvė Partija laimėjo 19 vietų, viso 35 parlamentine vietų.

Liaudies nacionalis Kongresas, daugumoje negrų partija, laimėjo kitas 9 vietas, o anti-komunistinė, reakcinė partija Jungtinė Jėga laimėjo tik du.

Keturi metai atgal Dr. Jagan partija irgi buvo paėmus valdžios vairą, bet Britanijos valdžia prievartos būdu neleido tai valdžiai gyvuoti. Londone smurtas teisinga tuo, kad Dr. Jagan yra marksistas ir jo valdžia bus TSRS palaikytoja.

Dabar to daryti negalės, nes pasaulinis sentimentas tam priešingas. Jei ji griebtųsi tokių priemonių geriausią įrodytų, kad Vakarų demokratijos yra tik apsimaskavę, kad jos naudoja prievartą prieš sau nepatinkamas partijas ir valdžias.

Liaudies Progresyvė Partija remia Kubos liaudies valdžią.

Britanijos Gvinėja, taigi, bus pirma liaudies šalis Pietų Amerikoje. Jei Londone bus daromos pastangos prieš naujai išrinktą Gvinėjos valdžią, ir kai kurios Pietų Amerikos valstybės tam priešinsis.

Liaudies laimėjimas Gvinėjoje yra labai svarbus,

per metus mes sumokėsime kiekvienas po \$100 - \$150.

Tokia tai dovana premjeras Frost apdovanojo Ontarijos gyventojus, rengdama šis atsistatydinti.

Z. Janauskas

nors šalis yra nedidelė. Tai yra svarbu Kubai — sustiprins jos poziciją ir už ją sentimentą Pietų Amerikoje. Tai yra svarbu taikai. Tatai davė naują smūgį kolonializmui ir Vakarų politikai apskritai.

Verta pastebėti, kad balsavimuose dalyvavo 37% piliečių, turinčių balsavimo teisę.

Pažymėtina ir tas, kad beraiščių Gvinėjoje yra tik 25%, mažiau, negu bet kurioje Pietų Amerikos šalyje, taipgi žmonės čia kiek geriau gyvena, negu kitose to kontinento šalyse. Tai rodo, kad ne vien "alkani ir beraščiai" stoja už naują geresnę santvarką.

— Vilnis

Bizertis ir Berlynas

Tie, kurie tiek daug tokių gailių ašarų lieja dėl Vakarų Berlyno likimo, tegu susidomi Bizerte, kurią turi užgrobę francūzai. Nesenai tame Tunisijos mieste francūzų tankai ir šautuvai nuskynė net šešis šimtus tunisiečių gyvybių.

Kodėl tie veidmainiai nė vienos ašaros nėra išlieję dėl likimo Bizertės žmonių?

Kodėl mūsų vyriausybė, kuri pasiuntė dar 1,500 karių "ginti berlyniečių laisvę", neištesa nė žodžio užgyrimui Jungtinėse Tautose rezolucijos, kurioje reikalaujama francūzams išsineštinti iš Bizertės?

— A. Bimba

Amerikiečių bombos

Jungtinių Tautų Asamblėjoje Kubos delegacijos pirmininkas Garcia, kalbėdamas apie tai, kaip Amerika padeda Francūzijai Tunisijoje, nurodė, kad Amerikos

bombos užmušinėja afrikiečius, kubiečius.

Toks aštrus Amerikai kaltinimas, suprantama, nepatiko jos atstovui Adlai Stevensonui. Jis šokosi tą viską užginčyti. Girdi, Amerikos bombos nei vieno afrikiečio, nei vieno kubiečio neužmušė.

Nepaisant kaip Adlai Stevensonas bando uždangstyti mūsų vyriausybės paremtą ir nelaimingai pasibaigusią Kubos invaziją, visas svietas žino, kad toje invazijoje amerikiečių bombos daugelį kubiečių užmušė, daug nuostolių Kubai padarė.

O kaip su afrikiečiais?

Dienraštis "Long Island Press" patalpino Associated Press korespondento B. Neeldo aparšymą, kaip Portugalijos kariuomenė žudė Angolos gyventojus. "U. S. Bombs Kill Africans in Their War With Portugal" — ši dienraščio antraštė viską pasako.

Amerika siunčia fašistinei Portugalijai bombas ir kitokius ginklus, o portugalai juos panaudoja prieš afrikiečius, kuvojančius už nepriklausomybę.

— J. Gasiūnas

Turi būti šaunios idėjos

Pranciškonų "Darbininkas" lygina idėjas prie modernių raketų. Jos gali labai aukštai iškilti ir toli pasiekti. Sutinkame.

Tokiomis raketomis "Darbininkas" skaito komunizmo idėjas. Girdi, "raketoms dabartinis metu yra virtusios komunizmo idėjos". Bėda su jomis esanti tik ta, kad jos "gyvenime pasirodė neįvykdomos ir destruktivos". Čia jau mes nebegalime sukurti su davatkų organo nuomone.

Jau jeigu visoje žmonijos istorijos eigoje kokios nors idėjos pasirodė praktiškos ir įvykdomos, tai komunizmo idėjos. Jokios kitos idėjos nėra taip trumpu laiku ir audringu tempu laimėjusios savo pusen tiek daug žmonių, tiek kraštų ir valstybių, kiek šių laikų komunizmo idėjos. Juk praktikoje jos pradėjo įsigyventi tiktai po didžiosios 1917 metų socialistinės revoliucijos. Ir štai, tik per apie keturiasdešimt penkerius metus jos po savo vėliava jau turi apie bilijoną žmonių. Na, o kiek tomis idėjomis tiki ir savo kovose vadovaujasi žmonių, kurie tebegyvena kapitalistinėje santvarkoje? Jų yra milijonai ir milijonai.

Taigi, "Darbininkas" nežino, ką jis sapnuoja apie komunizmo idėjų nepraktiškumą. To jų praktiškumo gal nemato tiktai tas, kuris užsimerkia prieš šių dienų tikrovę.

— Laisvė

ŠYPSENOS

Ir jis nemelavo

Gydytojas ruošėsi vykti golfo lošti, bet vienas žmogus spyrėsi, kad jis sutiktų priimti jį, nes jam labai gaila danti.

"Labai gaila, bet negaliu", teisinosi gydytojas per telefoną.

"Tai kokias gi priežastis, jei negalite?" klausia supykęs žmogus.

"Turiu užpildyti 18 skylių", atsakė dantistas ir žmogus padėjo telefoną.

Dar per anksti

Aš negaliu pakęsti savo vyro", pyko moteris. "Jis baisiai nervuoja mane. Aš nustoju svorio".

"Tai kodėl nepalieki jo?" klausia draugė.

"Ir paliksiu, kai tik nukrišiu iki 120 svarų".

Jis netikėjo

"Kodėl Nojus ėmė po du kiekvieno gyvulio į savo arką?" klausia septynių metų vaikas savo vyresnę seserį.

"Už tai, kad jis netikėjo į pasakas apie gandrą", atšovė sesuo.

Kur nėra skurdo

— Lietuvoje nėra skurdo. Nesu mačius Lietuvos gyvenimo pirmiau. Tėvelis pasakojo apie jo paties vargingą gyvenimą, apie skurdą Lietuvoje seniau. Pirmą sykį nuvykus Lietuvon važinėju, vaikščioju visur. Skurdo nemačiau, — nuaidėjo skambus jaunos moteriškės balsas garsiakalbiu per didelį Santa Fe Parką.

Taip kalbėjo Estelė Bagdonienė, sugrįžusi iš Lietuvos su grupe turistų, "Vilnius" piknike rugpiūčio 27 d.

— Dar yra trūkumų, daug kas reikia ir galima pagerinti. Bet kur gi nėra trūkumų? Lietuvoje gyvenimas kasdien eina geryn, — sakė ji.

Estelė yra choro mokytoja, artistė, pirmeilė dainininkė. Ji ypač gėrėjosi meno ir kultūros klestėjimu Tarybinėje Lietuvoje.

— Toji talentinga mergina sužavėta Lietuvos gyvenimu, — sakė šale manęs stovintis vyriškis, kuris irgi nori vykti Lietuvon paviešėti.

— Toji talentinga mergina yra motina ir net močiutė. Jos įspūdis nėra mergaitės susižavėjimas vienu kitu gražiu vaizdu. Jina yra kelias dešimtys metų gyvenusi Azijoje ir Europoje. Ji turi aštrią artistės akį ir moka objektingai dalykus stebėti, — pastebėjau jam.

— Bet ji atrodo taip jauna, — stebėjosi jis.

— V. Andrušis

Principai ir Politika

Niekad taip aiškiai nebuvo pademonstruota, kaip politika nusveria principus, kaip Jungtinėse Tautose, svarstant Francijos ir Tunisijos klausimą. Net ir konservatyviškas didlapis Toronto, Globe and Mail, neiškentė neišreiškęs nusistebėjimo.

"Tėra viena išvada, kurią mažesnės pasaulio šalys pasidarys iš Jungtinių Valstijų ir Britanijos elgesio Jungtinių Tautų debatuose Tunisijos klausimu", rašo laikraštis editoriale. "Tai yra, kad jos lošia politiką su principais".

"Savo bombardavimu ir kulkosvaizdžių ataka ant Bizertos", tęsia laikraštis, "Francija sukėlė pasaulyje pasipiktinimą, o atsisakydama ištraukti savo kariuomenę į originales pozicijas kaip reikalavo Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, ji atsisakė klausyti pasaulinės organizacijos. Tačiau, vietoj prisidėjus prie pasmerkimo, Jungtinės Amerikos Valstijos ir Britanija aktualiai pasirodė ginančios Franciją.

"JAV delegatai davė aiškiai suprasti reporteriams savo pasikalbėjimuose koridoriuose Generalinėje Asemblejoje, kad jos nebalsuos už rezoliuciją, reikalaujančią pasitarimų tarp Francijos ir Tunisijos, nors ji sužiniai buvo padaryta labai švelni jos afroazijonų sponzorų. Britanija, taipgi, kritikavo rezoliuciją. Aiškia priežastimi yra tas faktas, kad nei viena nenori daryti nemalonumo savo sąjungininkui, Francijos prezidentui Charles de Gaulle.

"Tokia pozicija visiškai nepateisinama, ir ji tikrai įtikins daugelį tautų, kad, kaip vienas korespondentas pastebėjo, Jungtinės Amerikos Valstijos mano, jog maži draugai nereikia tiek, kiek dideli. Nutarimai Jungtinėse Tautose, bile atsitikime, turėtų būti daromi ne draugystės pagrindu. Francija buvo teisė ar neteisi atakoj ant Bizertos ir sekusiam atsisakyme klausyti Jungtinių Tautų. Jeigu ji buvo neteisi, tuomet ji turi būti sucentūruota ir priversta klaidą atitaisyti. O ji buvo neteisi labai aiškiai. Karo laivų lipomatijos diena Vakarų šalims seniai praėjo. Vakarai nepateisina tokių elgesių komunistinių tautų, ir negali būti dvejojimo standarto. Neigi bent viena Vakarų šalis gali atsisakyti klausyti Jungtinių Tautų, jeigu norima, kad pasaulinė organizacija veiktų efektingai. Nesvarbu, kas yra draugai. Tikras absurdas palaikyti tik tuos JT nu-

tarimus — ar rezoliucijas, kurie palankūs.

"Kas daro JAV ir Britanijos poziciją ypatingai neteisinga šiuose debatuose, tai kad sąjungininkas, kurį jos gina, net nedalyvauja. Francija arogantiškai boikotavo Generalinę Asemblę. Nėra jokios priežasties, kodėl Vakarai turėtų ginti Franciją, kuomet ji daro savo poziciją visai neapginama".

Jungtinės Valstijos ir Britanija, stengdamos neleisti pastatyti Franciją prie sienos, sako laikraštis, pačios pasistatė save prie tos sienos.

Laikraštis daro išvadą, kad tikrai Tarybų Sąjunga užstojo Tunisiją ir tokiu būdu aiškiai pasirodė mažų tautų užtarėja.

Baigdamas editorialą, laikraštis pastebi:

"Savo kalboje į amerikie-

čius Berlyno klausimu pastaruoju laiku, prezidentas John F. Kennedy sakė: 'Mes nenorime, kad militarinės konsideracijos dominuotų Rytų ar Vakarų galvojimą'. Kas, tuomet, dominuoja JAV galvojimą Tunisijos klausime? Daugelis mažų tautų sutiks su Rusija, kad pagrindinės konsideracijos yra militarinės — nes labai aišku, kad Jungtinės Valstijos, kaip ir Francija, nori išlaikyti savo militarines bazes užsienyje".

Taip tai, vardant militarinių konsideracijų, vardan politikos, Vakarai nusispiauna ant mažų tautų, atsisako smerkti neteisėtus savo sąjungininkų veiksmus, teisingai smurtiškus elgesius. Visai nestebėtina, kad šiandien pasaulis pilnas neteisėbių. Kad sunku kolonijoms ir šiaip mažoms tautoms nusikratyti imperialistų dominacijos, militarinės, politinės ir ekonominės. Principai minami po kojų. Visur vyrauja politika. Kalbos apie laisvę, teisingumą ir t. t. yra tikrai tam, kad apdūmus žmonėms akis.

Parama "Atsilikusiems"

S. KARPIS

Gal apie nieką šiuo tarpu tiek daug nekalbama, kaip apie paramą atsilikusioms šalims, kad jos nepasuktų komunizmo kryptimi. Vieni šaukia, kad turintieji turi dalintis su neturinčiais, o kiti davinėja statistikas, kuriuos rodo, kad Amerikos sukliūti milijonai ir šimtai milijonų dar nedavė nieko neturintiems — juos susigrobė turintieji. Kaip gi iš tikrųjų yra?

Dalykas labai paprastas.

Atsilikusios šalys paprastai yra jei ne visai feodalistų rankose, tai netoli to. Turėjų rankose įmonės, jei kokios yra, ir žemė. Duodama parama eina per jų rankas. Jie pasinaudoja ta parama savo interesų pagerinimui. Jie dar labiau praturtėja. O masės taip ir palieka neturtingos ir tamsios.

Dar pažymėtina ir tas, kad tie feodalai ir kapitalistai, jausdamiesi, kad jiems gali tekti kada nors bėgti nuo masių, kraunasi kapitalus New orke ar kur kitur, kur jie reikalui esant gali pabėgti. Ir taip savas kraštas, savi tautiečiai lieka ir toliau vargti ir kentėti.

Keletas Lotynų Amerikos diktatorių, kuriems jau teko neštis į užsienį, buvo susikrovę ir užsieniuose pasidėję šimtus milijonų dolerių. Pietų Korėjos diktatorius Syngman Rhee taipgi susikrovęs gana šiltą gūštą užsienyje pirma, negu jam prisiejo išsinešti iš savo krašto. Taipgi

buvo ir su Čiang Kai-šeko klika. Taip ir su daugeliu.

Užsieninė parama suteiktų daug gera atsilikusioms šalims, jeigu tenai būtų ta parama naudojama visuomeniniams reikalams. Pavyzdžiui, visuomeniškai operuojamų fabričių statybai, kasyklų atidarymui, žemės ūkio vystymui. Tada šalies ekonomija kiltų, žmonių gyvenimas gerėtų. Taip vadinamos atsilikusios šalys yra turtingos gamtos turtais. Nelaimė tik tame, kad jie mažai išnaudojami, o jei bent kiek išnaudojami, tai mažos saujos savanaudžiai.

Daug kur atsilikusiose šalyse viešpatuoja užsienio kapitalas. Jis stengiasi išsunkti iš žmonių kiek galima daugiau. Atlyginimas už darbą baisiai mažas. O daugelyje atsitikimų užsienio kapitalas tikrai ima žaliavą, kurią gabenasi į savo šalies pramonę.

Nepakeitus socialinės santvarkos, supilti Amerikos milijonai tikrai dar labiau praturtins visokius feodalus ir nepasotinamus vertelgas, bet liaudžiai didelės naudos nepadarys. Bet kaip pakeisti tą netikusią santvarką? Juk amerikiečių didžiausias rūpestis ir yra tame, kad tuo kraštuose gali įvykti revoliucijos. Jų siekis — kaip palaikyti senąją santvarką tose šalyse, pastoti kelią liaudies galiai.

Kuboje buvo kaip tik taip, ko reikia visuose atsilikusiuose kraštuose. Buvo išvy-

Kas Atsitiko Sudbury

James Ronaldson

SUDBURY. — Sudburis apsiraminė po savaitgalio gaujinio siautimo. Keturiasdešimt penki narsūs unijistai šiaip taip išlaikė Mine-Mill Unijos 598-to lokalo salę nuo užpuolikų penkis kartus skaitlingesnių. Apsupimas truko visą šeštadienio popietį iki pusės po penkių sekundžių ryta, rugpiūčio 27, kuomet galų gale šerifas Lamerieux perskaitė Riot Akta. Minia tuomet pamažu išsiskirstė, palikusi užpakalyje salę be langų, daugybę butelių, akmenų ir stiklų.

Ši sukurstyta ataka įvyko po Deklaracijos rugpiūčio 25 dieną, kurioje Mine-Mill nacionalis prezidentas Ken Smith išvardino keturis vadovaujančius 598-to lokalo pareigūnus aktyviai suokalbiant išvesti 17,000 narių į United Steelworkers. Suspendavęs lokalo valdybą, jis paskyrė Williamą Kennedį, antro distrikto sekretorių, administratorium. Apsiginklavęs laikinu teismo indžionkšinu, Kennedy greitai ir taikiai paėmė į savo rankas lokalo reikalus pusė po vienuolikos šeštadienio rytą beveik be jokio pasipriešinimo.

Memorandume nariams, pranešančiame Kennedžio paskyrimą administratoriumi, Kanados prezidentas

tas diktatorius, atimta galia iš feodalų ir užsienio kapitalistų. Gaunama parama naudojama visos šalies gerovės pakėlimui. Bet kaip tas nepatinka amerikiečiams.

Kaip matome, kapitalistai turi gana didelį rūpestį. Čia nori išsaugoti supuvusią santvarką, o apsisukę bijo, kad ji gali sugriūti. Teikimas paramos tikrai didina supuvimą, tvirkina saujelę besocinių feodalistų.

Yra žmonių, kurie siūlo Amerikai stoti su liaudies revoliucijomis. Tai yra, vietoj stengtis išlaikyti diktatorių, padėti liaudžiai nusikratyti jų. Bet tai jokių būdu nesuderinama su kapitalizmo principais. Kur jūs matėt, kad kapitalistai padėtų liaudžiai?

Geriausias kapitalistams kelias, tai ginkluoti feodalus ir jiems panašius elementus. Už pinigą jie gali pasisamdyti kareivius. Laosoje tas aiškiai matoma. Panašiai yra ir Pietiniame Vietname. Bet ir gerai apmokami samdiniai, kaip matyti, nepergeriausiai gina kapitalo interesus. Turint pinigų norisi gyventi, o ne mirti nežinia už ką.

Tokios tai bėdos ir bėdelės mūsų kapitalistų.

kreipėsi į visus narius, kad padėtų jam atlikti pareigas. Užklaustas reporterių, Kennedy pasakė, kad kas liečia jį, lokalo tvarka nebus paliesta. Jis sakė, kad pirmoji jo pareiga bus sudarymas plataus derybų komiteto pagal įmones užtikrinimui, kad visų departamentų darbininkų interesai būsimose derybose būtų reikiamai atstovaujami.

Taipgi buvo iškelta, kad nacionalinė vadovybė siūlė lokalo vadovybei sudaryti bendrą komitetą administravimui lokalo reikalų, kol bus užbaigtos derybos. Lokalo vadovybė pasiūlymą griežtai atmetus.

Smitho žygis buvo kulminacija 30 mėnesių ardančios veiklos dešiniųjų narių tarybos, kuri buvo išrinkta po 3 mėnesių streiko 1958 metais. Tačiau, paskutiniuose rinkimuose dešinieji vos vos atsilaukė. Be to, faktas, kad artinasi derybos dėl pasirašymo naujo kontrakto su vyriausiomis kompanijomis, vertė juos skubėti susitarti su plieno darbininkų unija.

Seni unijos nariai susirūpino situacija. Juose kėlė rūpestį lokalo viršininkų atsisakymas mokėti centrai narius mokesčius nuo balandžio mėnesio. Tokiu būdu buvo atimta lokalui teisė dalyvauti ateinančioj unijos konvencijoje. Vidury rugpiūčio šie nariai pradėjo rinkti narių parašus, kaip yra numatyta konstitucijoje, po kreipimusi į nacionalį prezidentą, kad perimtų lokalo administraciją. Arti 7.000 parašų buvo surinkta iki praėjusios savaitės galo.

Tačiau, rezignacija 598-to lokalo valdybos nario Tom Taylor buvo pats svarbiausias faktas, paakstinęs nacionalį prezidentą imtis žygių. Taylor pilniausiai patvirtino, kas buvo įtariama: buvo daromas suokalbis su plieno darbininkų pareigūnais su Kanados Darbininkų Kongreso pritarimu.

Kai tik administratorius Kennedy perėmė, unijos namas buvo uždarytas visuomenei. Vakare, nepaisant indžionkšino, daug žmonių susirinko. Policija žiūrėjo ramiai, nors buvo matoma, kad renkasi debesys. Nėra abejonės, kad jos neaktyvumas nemažam laipsnyje atsakomyingas už tai, kas vėliau įvyko.

Uždarius alaus salę 11.30 val. nakties, minia pasiekė savo čiuokurą. Ja sudarė susidomėjusieji piliečiai, jaunimas ir antikomunistai (karštuolių buvo apie 200).

Titovas Apie Savo Skridimą Apie Žemę

(Ištrauka iš G. Titovo kalbos spaudos konferencijoj)

Jus, tur būt, labai domina, kaip vyko skridimas?

Raketa atitrūko nuo Žemės lygiai 9.00 Maskvos laiku.

Perkrovimus, užesį ir vibraciją laivo išvedimo ruože pakėliau gerai, be nemaloninių pojūčių. Laivo išvedimo ruože stebėjau pro iluminatorius, stebėjau prietaisus, palaikiau abipusį radijo ryšį su Žeme.

Išjungus paskutinės pakopos variklį, prasidėjo nesvarumo būklė. Pirmasis įspūdis (pirmosios kelios sekundės) — buvo toks, lyg aš skrisčiau aukštyn kojomis. Tačiau po kelių sekundžių viskas atėjo į normą.

Saulė švietė pro iluminatorius, kabinoje šviesu, buvo galima išjungti kabinos apšvietimą.

Kai saulės švesa nepatekdavo į iluminatorius, buvo

Apsiginklavę visokiais ginklais, jie bandė įsiveržti į salę, kai tuo tarpu policija stovėjo nušaliai. Tiksliai lietuvams... gėrimų butelių ir vandens švirkštynės apraminu užpuolikus.

Veikiantysis policijos viršininkas Guillet kelis sykius bandė priversti gynėjus apieiti salę. Patarti unijos centro advokato, Aubrey Golden, jie atsikakė. Tik dėl jų užsispyrimo ir advokato reikalavimo šerifas Lamoreux perskaitė Riot Aktą. Ir tiksliai tada provokuojantis buvęs 598-to lokalo finansinis sekretorius Poirier buvo areštuotas už neklausymą policijos. Kiti du maistinininkai, ne nariai, taipgi buvo suimti. Vienas buvo nubautas 10 dolerių, o kitas traukiamas teisman už tvarkos ardymą.

Su pagalba Sudburio miesto tėvų, miestas leido naudotis sporto parku skersai kelio nuo unijos namo dėl pašalintos lokalo valdybos mitingui sekmadienio vakare, nepaisant to, kad buvo galioję Riot Aktas.

Minia, labai išpūsta radio, televizijos ir spaudos, susidėjo iš vyrų, moterų ir vaikų, sušaukta nuplovimui gėdos nuo Gillio administracijos veido. Šiame mitinge buvo duotas ir KDK pažadas palakyti ją.

Tikslu išlaikyti taiką Sudburyje, centro taryba sutiko, kad unijos salė, užrašai ir finansai būtų paimti teismo globon, kol teismas išspręs šį ginčą Aukščiausiam Ontarijos Teisme.

galimą vienu metu stebėti ir Saulės apšviestą Žemę, ir žvaigždes — aiškius ir ryškius taškus labai juodame fone.

Prietaisai rodė, kad laivas išėjo į orbitą. Iš Žemės buvo patvirtinta, kad laivas išėjo į apskaičiuotą orbitą. Vadinasi, galėjau pradėti vykdyti užduotąją skridimo programą.

Netrukus laivas pateko į Žemės šešėlį. Įdomu pažymėti, kad, prieš išskrendant iš šešėlio, galima buvo atskirti Žemę nuo dangaus. Žemė, Saulės neapšviesta, skyrėsi nuo dangaus savo pilksvu, šviesiu atspalviu. Galima buvo net pastebėti šio pilko šydo slinkimo kryptį. Tai, kad Žemė neatrodė kaip juoda praraja, matyti, susiję su Mėnuliu, kuris, nors ir buvo delčia, vis dėlto atmušdavo Saulės spindulius į Žemę.

Būdamas šešėlyje (10.00 Maskvos laiku) sutinkamai su skridimo užduotimi, aš įjungiau rankinį laivo skridimo valdymą.

Valdyti laivą lengva, patogiu, galima orientuoti jį bet kurioje nustatytoje padėtyje ir bet kuriuo momentu nukreipti jį, kur reikia. Jaučiausi esąs laivo šeimininkas. Jis buvo klusnus mano valiai, mano rankoms. Skrisdamas septintą ratą, sutinkamai su mokslinių stebėjimų programa, dar kartą įjungiau rankinį valdymą.

Kartu stebėjau pro iluminatorius, palaikiau radijo ryšį.

Reikia pasakyti, kad visą skridimo laiką buvo palaikomas patikimas abipusis ryšys su Žeme trumposiomis ir ultratrumposiomis bangomis. Net būdamas toliausiam nuo TSRS orbitos taške, palaikiau ryšį su antžeminėmis stotimis, klausiausi jų pranešimų ir perdavinėjau savus.

Laive, neskaitant apibusio ryšio aparatūros, buvo radijo imtuvai. Juo klausiausi Maskvos ir kitų radijo stotelių laidų.

Skrisdamas antrąjį ratą, pranešiau TSKP Centro Komitetui, Tarybinei vyriausybei, draugui Nikitai Chruščiovui apie skridimo eigą ir netrukus gavau draugo N. Chruščiovo atsakomąją telegramą, kuri mane labai sujaudino.

Skrisdamas perdaviau per radiją sveikinimus savo draugams, maskviečiams, Tarybų Sąjungos, Europos, Azijos, Afrikos, Šiaurės ir Pietų

Amerikos, Australijos tautoms.

Labai įdomu stebėti Žemę iš kosmoso. Galima atskirti upes, kalnus, įdirbtus laukus (laukai, kuriuose derlius numintas, suarti laukai ir laukai su nenuimtu derliumi ir t.t. skiriasi spalva). Gerai matyti debesys. Juos lengva atskirti nuo sniego pagal šešėlį, kurį jie meta į Žemės paviršių. Kartais į iluminatorių patenka Žemės horizontas — labai įdomus vaizdas: per visas vaivorykštės spalvas pereinama nuo apšviestos Žemės prie juodo dangaus, žydra aureolė. Kartais atrodo, tarsi Žemės rutulys kybotų viršum galvos, — nenoromis kyla mintis, — ant ko jis laikosi?

Du kartus pro iluminatorių praplaukė Mėnulis piau tuvas. Jis toks pat, kokį mes matome jį iš Žemės.

Kabinoje visą skridimo laiką buvo normalios klimatinės sąlygos: slėgimas, lygus atmosferos slėgimui, normali temperatūra, įprastinė dujinė oro sudėtis, jokių kvapų, žodžiu, kondicionavimo sistema skridimo metu veikė labai gerai.

Apie 12.30 pietavau, o atlikdamas šeštąjį apsisukimą vakarieniavau. Atvirai kalbant, ypatingo apetito neturėjau — veikė ir neįprastinis ilgas nesvarumo pojūtis ir tam tikras susijaudinimas. Eet programa yra programa, ir aš ją vykdžiau. Teko, žinoma, pasinaudoti ir asenizacijos įrengimu, kuris veikė normaliai.

Nuo septinto iki dvylikto apsisukimo pagal programą turėjau miegoti ir ilsėtis. Tai buvo tiksliai atlikta. Miegojau ne visą laiką, kartais pabudavau. Bet paskui man patiko ir aš... net pramiegojau trumpųjų radijo bangų ryšio seansą, kurį turėjau pradėti 2.00 Maskvos laiku. Pabudau 13-ojo apsisukimo pradžioje.

Skrisdamas, dariau fizinę mankštą ir stebėjau save pagal programą, kurią paruošė mūsų gydytojai.

Skridimo programa buvo visiškai įvykdyta.

17-ojo apsisukimo pradžioje sutinkamai su skridimo programa buvo įjungta automatika, užtikrinanti laivo leidimą ir nusileidimą numatytoje rajone. Kaip ir ankstesnio, taip ir šio skridimo metu buvo panaudota visiškai automatizuota orientacijos, stabdymo variklio įjungimo, valdymo ir nusileidimo sistema. Tačiau, reikalu esant, galėjau laivą nuleisti savarankiškai.

Laivas buvo suorientuotas, įsijungė stabdymo variklis — ir laivas perėjo į nusileidimo trajektoriją. Prieš nusileisdamas neužtraukiau iluminatorių užuolaidėlių ir susidomėjęs stebė-

Buvo Ko Paklaustyti

J. YLA

Praėjusią savaitę trečią dieną buvau Tarybinės armijos karių koncerte Maple Leafs Gardens. Reikia pripažinti, kad šis koncertas buvo nepaprastas įvykis Toronte. Iš vienos pusės, pats koncertas buvo tikrai puikus, buvo ko pasiklausyti ir pasižiūrėti, o iš kitos — draugiškas torontiečių priėmimas tarybinų kariškių dainininkų.

Kompanija susideda iš 180 vyrų; dainininkų, muzikantų ir šokėjų. Choras dainuoja labai harmoningai, jausmingai. Jį papildoma visa eilė solistų. Labai puikus solistas baritonas K. Gerasimovas. Taip pat nei kiek neprastesni tenorai N. Politskovas, E. Beliaevas, A. Sergejevas ir kiti. Buvo ir bosas, kurio balsas buvo toks "storas", kad dar neteko tokio girdėti.

Jau oro, gaubiančio laivą, jam patenkant į tankius atmosferos sluoksnius, ryškų švytėjimą ir šio švytėjimo spalvų keitimąsi, kintant greičiui ir aukščiui.

Atsiradus perkrovimams, nesvarumo būklė pasibaigė, jokio staigaus perėjimo nebuvo. Jaučiau grįžęs į įprastinę būklę. Praskridus aukštos temperatūros ir perkrovimų zoną, pradėjo veikti nusileidimo sistema.

Kaip jau buvo pranešta, kosminio laivo konstrukcija ir jo nusileidimo sistema numato du būdus: laivo kabinoje, arba atskiriant piloto kėdę nuo laivo ir nusileidžiant parašutais. Man buvo leista nusileidžiant pasinaudoti bet kuria minėtų sistemų. Įjungus stabdymo variklį ir laivui perėjus į nusileidimo trajektoriją, mano savijauta buvo puiki, ir aš nutariau išbandyti antrąjį nusileidimo sistemą: nedideliam aukštyje kosmonauto kėdė atsiskyrė nuo laivo, ir toliau leidaisi parašutu. Netoliese sėkmingai nusileido laivas. Tai įvyko 1961 m. rugpjūčio 7 d. 10 val 18 min. Maskvos laiku.

Tuo būdu, skridimas pasibaigė sėkmingai. Jaučiausi gerai, jokių pakitimų arba nukrypimų savo organizme nepastebiu, neįtaučiu, ir gydytojai jų nerado.

Užtikrinti sėkmingą skridimą padėjo ne tik geras techninis raketos - nešėjos, laivo ir jo sistemų parengimas, bet ir visos tarybinės liaudies parama. Draugų, brangaus Nikitos Chruščiovo sveikinimai — visa tai suteikė man aujų jėgų ir padėjo sėkmingai atlikti skridimą.

Šokėjai nei kiek neprasiau šoko, kaip ir Moisejevo kompanijos. Publika nemažiau jiems plojo, kaip ir dainininkams ir chorui.

Programa buvo irgi labai įvairi. Koncertas buvo pradėtas su O Canada, God Save the Queen ir Tarybų Sąjungos himnu. Choras su solistais dainavo ukrainiečių, rusų, kanadiečių, francūzų liaudies dainas. Visas sudainavo labai gražiai. Publika taip plojo, kad nekuriuos numerius turėjo kartoti. Solistai turėjo rodytis net po kelis kartus.

Maple Leaf Gardens yra didelė salė — telpa apie 18,000 žmonių. Atrodė, kad buvo užpildyta beveik pusiau. Pažymėtina tas, kad labai didelę didžiumą sudarė jauni žmonės. Ir jie entuziastiškiausiai plojo. Užbaigus programą, visa publika plodama sustojo ir širdingai dėkojo svečiams.

Šis koncertas buvo jau ketvirtas Toronte. Ir einant nacionalinei parodai. Tad galima sakyti, kad žmonių buvo labai daug. Ypač vyrų koncerte. Daug kam atrodo, kad vieni vyrai negali turėti tokį patraukimą.

Žmonėms renkantis, ant šaligatvio buvo keletas "vaduotojų" pikietininkų su liūdnamis veidais. Klausant dainų ir muzikos, žmogus negalėjai nejausti didelio pasigailėjimo tų "mizerijų". Kur tų žmonių gėda eiti ir pikietuoti prieš tokį gražų kultūrinį parengimą.

Reikia daugiau tokio kultūrinio bendradarbiavimo. Jis padeda žmonėms nors daliai atsikvėpti po kasdienių spaudos ir televizijos atrajojimų ir grumojimų apie besitartinančią nuklinę katastrofą.

SUDARYS DIDZIAUSĮ EŽERĄ SIBIRE

MASKVA. — Tarybiniai inžinieriai ir darbininkai baigia statyti užtvanką ant Angaros upės ties Bratsku, Sibire, kuri užtvėns daug vandens ir sudarys žmogaus darbo ežerą, kuris bus virš 350 mylių ilgio ir virš 15 mylių pločio.

Elektros stotis duos 4,500,000 kilovatų srovės.

Reikėjo iškelti daug kaimų, taipgi ir Bratską, 300 metų senumo miestą.

HAVANA. — Vyriausybės šaltiniai skelbia, kad prez. Oswaldo Dorticos priėmė kvietimą vykti paviešėti į Kinijos Liaudies Respubliką.

Montrealo žinios

Trumpal apie viską

Nors jau praėjo vasarinė kampanija Liaudies Balso paramai, bet dar vis atsiranda gerų idealistų, kurie, negalėdami laiku priduoti savo šėrą, atlieka tai dabar.

Viena iš tokių yra draugė G. Šerpytienė. Sutikusi Eleonutę M. sako: "Štai, drauge, penkiolika dolerių. Nors pavėluotai, bet nenoriu būti atsilikusi nuo tų draugų, kurie jau aukojo mūsų laikraščio vasarinei paramai".

Draugė Šerpytienė yra nebejauna, bet idėjiniai ji yra tvirtesnė už jaunus. Turėtume visi imti jos pavyzdį.

Vladas Kavalas su žmona išvažiavo keletui mėnesių į Jungtines Valstijas pasisvečiuoti.

N. H. Mickai (Nellė Kie-laitė) su šeima iš New Jersey (JAV) praleido vakacijas pas savo tėvelius Montreale.

M. Lapinskaitė iš Londono, Ontario, pas savo tetas K. Keršienę ir V. Mikalauskienę.

V. Rasimavičienė randasi Viktorijos ligoninėje. Liga tiriama.

Dufresne Engineering Co. darbininkai, dirbantieji prie

Mercier tilto ant St. Lawrence upės, įteikė kompanijai reikalavimą, kad parūpintų geresnę apsaugą.

Virš 20 pėdų po vandeniu dirbantieji dirba labai pavojingose sąlygose. Keletas buvo suparalyžiuoti.

Montrealo parduotuvių darbininkai per savo uni-ją pasirašė naują sutartį su parduotuvių savininkais, pagal kurią darbo savaitė su-

trumpinama nuo 60 valandų iki 45 valandų. Algos pakeliamos nuo 60 centų į valandą iki 70 centų. Savaitiniai gaus \$70.00 vietoj \$35.

Provincijos premjeras Lesage, kalbėdamas Kvebeko Agronomų Korporacijos konvencijoje Montreale, sakė, kad gal bus steigiama aukštoji agronomų mokykla provincijoje.

Nuo spalio 5 iki 15 Montreale bus TSRS gaminių paroda.

B. K.

Kovoje Prieš Prietarus

1. Pirmoji Gydytoja

Blyškioj šviesoj tirpsta vakaras ir įsiriežia į artėjančią naktį. Daug metų praėjo nuo tos dienos, kai jaunoji gydytoja pirmą kartą matė viršum Džukijos sutviskusias žvaigždes. Niekas čia nepažįstama — nei vingiuojantis, dulkėtas kelias, atvedęs Veroniką Lesionienę į nuošalių Dainavos kameplį — Leipalingį, nei siūbuojančios pušaitės, nei vėjo pustoma smiltelė, nei didelės, mėlynos ežerų akys...

Toli paliko Kaunas su šviesiomis, asfaltuotomis gatvėmis, vitrinų ugnimis, spindinčiomis kino teatrų reklamomis... Rodėsi, dar degė delnai nuo karštų paspaudi-

mų, dar skambėjo ausyse mokslo draugų, profesorių žodžiai, linkintieji daug gero jaunajai specialistei. Veronika Lesionienė matė ir kitokius žvilgsnius:

— Į kaimą... Mieste galėtum likti, kiekvienas su išskėstomis rankomis sutiks.

Ne, ji nesigailėjo atvykusi į kaimą — širdį neramino kita. Kodėl ne visada valstiečiams reikalingas gydytojas, kodėl ligonis dažnai tik tada į ambulatoriją atvežamas, kai liga įsikverbia, ima ardyti organizmą, ir tada gydytojui reikia skirti daug jėgų, energijos, širdies, kol žmogų vėl galima grąžinti gyvenimui, Nenorom jaunoji gydytoja prisiminė girdėtas kalbas:

— Taip, nemokamas gydymas... O patepti, tur būt, vis tiek reikia, — šnabzdėjo viena valstietė savo kaimynei.

— Pas mus kaime užkalbėtojų užtenka, — linkčioja kita, — užėini pas ją, užkalba, — kaip ranka viską nuima... Tiek metų pragyvenom be gydytojų.

Ir netyčiomis nugirstas pokalbis Veroniką tiesiog sukrėtė... Kodėl taip žiūrėta į gydytoją? Buvo pagrindo. Taip, buržuaziniiais laikais liga valstiečio namuose buvo didžiausia nelaimė, ir jei žmogus gydydavosi, tai jo šeima turėdavo badauti... Medicina buvo paversta praprasčiausia prekyba... O apsuksios moterėlės siūlydavo ligoniui savo paslaugas dažnai ne vieną į kapus nuvartydavo.

Į ambulatoriją kasdien vos po trejetą-ketvertą ligonių atsilankydavo... Kiti patys kaip imanydami gydėsi... Ir gydytoja susimąstė.

— Kodėl čia tiek daug prietarų?.. Vienas kelias — kovoti prieš juos.

Ir gydytoja pasuko iš ambulatorijos į toliausias sodybas, kaimus...

2. Negydykit Mano Sūnaus! Motina nenoriai atsigręžė į duris.

— Gydytoja? Mes nekviečiam... tēm...

Veronika Lesionienė pasijuto nejaukiai.

— Girdėjau, jūsų sūnus sunkiai serga...

— Negydykit mano sūnaus, — maldavo motina, — išbėrimai nusės ant vidurių, ir tada vaikas mirs...

Jauna gydytoja susirūpinusiomis akimis pažvelgė į mažąjį ligonį. Liga pavojinga. Motina prašo negydyti... Iš kur tai? Ir gydytoja prisiminė girdėtus žodžius, jai atvykus į kaimą:

— Dievas davė, ir aš susirgau... Duos dievas — ir pagysiu... O jeigu neišgysiu — tokia dievo valia...

Veronika Lesionienė pažvelgė į raudančią motiną ir ryžtingai pratarė:

— O visgi mes sūnų pagydydysime.

Ir netrukus greitosios pagalbos mašina nuskriejo iš kaimo Druskininkų miesto ligoninės link.

— Kur ten matyta, kad saldžiavotį išgydytų. Pas užkalbėtojas buvo, ir tai nepadėjo. Dabar vaikas tikrai numirs, — kalbėjo moterėlės.

Praėjo dvi savaitės. Mažajam ligoniui buvo pritaikyta speciali gydymo dieta, paskirti vaistai, ir netrukus ligos nė ženklo neliko.

Ir kaip džiaugėsi, dėkojo gydytojai motina. Ir tada, gal būt, ji pirmą kartą pašaipiai pažvelgė į besikuždančias moterėles, besiulančias užkalbėtoją.

Į kaimo ambulatoriją atvežė moteriškę. Kaip ugnis degantis kūnas, sutinęs veidas, blausras, beždės akys. Ant veido — raištukai...

— Buvau pas užkalbėtoją, — vos pratarė moteris, — jei ji nepadėjo, tai ir jūs nieko nepadėsit. Be reikalo čia mane atvežė...

Termometras rodė 40 laipsnių. Liga suvėlinta. Gydytojos skruostus nuplieskė raudonis. Ne, ji nepyko ant šios moteriškės, greičiau — jos gailėjosi, bet širdį maudė nerami mintis... Nesuprato ligonė, ko susimąstė jaunoji medicinos darbuotoja. Bet ligonės lūpos šnabzdėjo...

— Nepadės, niekas nepadės, vis tiek mirsiu... Manęs nepagydydit...

Reikėjo sutelkti visas jėgas, kad būtų išgelbėtas žmogus. Taip, padėtis labai sunki. Bet į pagalbą ligonei atėjo tarybinės medicinos mokslas. Ligoninės režimas, gydytojo priežiūra, vaistai. Praėjo penkios dienos. Tik penkios dienos! Ligonė pasijuto geriau, emė sveikti ir netrukus galėjo grįžti į namus. Kas apsakys jos džiaugsmą, trykstantį iš širdies, kada ji su sąžonomis akyse dėkojo gydytojai...

Ir gydytoja sužinojo, kad tokių ligų, kaip "rožė", įvai-

rūs išbėrimai, "išsigandimai" kitaip ir negydavo, kaip tik užkalbėjimais. Skaudu, labai skaudu buvo gydytojai. Bet ji — pirmoji šioje apylinkėje kaimo medicinos darbuotoja — suprato, kad jai reikės atlikti daug, labai daug. Suprato Veronika Lesionienė, kad reikės veikti sutelktomis jėgomis, kad čia į pagalbą ateis ir naujai įsteigtų kultūros - švietimo įstaigų darbuotojai, mokytojai...

Kas suskaitys, kiek kartų gydytoja lankėsi valstiečių namuose, kiek kartų klausėsi susibūrę valstiečiai gydytojos - lektorius žodžio.

Dažnai kalbą nukrypdydavo į tamsybininkus, kuriems buvo naudingi prietarai, skelbiantieji pasitikėjimą dievu... Gydytoja kalbėdavo ir apie savo kaimo valstiečius, kurie per sekmines patraukdavo į Vilnių, prie Aušros vartų, tikėdamiesi dievo malonių, o iš ten grįždavo išvargę, dar labiau nusilpę, ir tada kelias juos atveddavo į kaimo ambulatoriją, pas gydytoją... Nepadėdavo ligoniui nei bažnyčioj šventintos žolelės, kurias taip įkyriai siūlydavo bobutės.

Bet ledai tirpo iš lėto. Pirmasis kaime gydytojas, pirmieji žiburėliai! Paskaitos, pokalbiai, individualus darbas — visa tai, ko anksčiau čia niekada nebūdavo. Ir kai valstiečio šeima pasiekė knygą, kai į pagalbą gydytojai atėjo biblioteka, sutelktos jėgos vis stipriau trupino prietarų sieną, vis labiau sklido nuošaliame Džukijos kampelyje mokslo šviesa.

3. Apie ką Neskamba Bažnyčios Varpai?

Praėjo trylika įtempto darbo metų. Daug padaryta, nuveikta. Gydytoja V. Lesionienė jau nebeprisimena, kad dabar kuri motina prašytų: "Negydykit mano sūnaus", kad dabar kolūkiečiai gydytųsi bažnyčioje "šventintomis" žolelėmis, kreiptųsi į užkalbėtojas... Visa tai nuėjo į praeitį, kaip tamsi, darbo žmogų žeminanti dėmė. Valstiečiai nebeina pas "šaptorę", o nedelsdami pasuko į ambulatoriją... Ir vis dėlto — prietarai dar galutinai neįveikti.

Toli gaudžia Leipalingio bažnyčios varpai. Atsimuša jų garsas į valstiečio nuošalią sodybą ir dažnam jau nebeprisimena, kad metas skubintis į pamaldas. Kolūkiečiai geriau prie knygų (taip — šioje apylinkėje visos kolūkiečių šeimos skaito knygas), patrauks geriau jaunuolis į būrelį, kur skamba armonika, pasuks į jaukią biblioteką, O bus dar ir tokių, kurie sulėtins žingsnį ties bažnyčios durimis, pavilgys pirštus "šventintame"

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679
VERDUN, QUE.

vandenyje ir ranka išvedžios didelį kryžių, bučiuos relikvijorių su "šventojo" relikvijomis, prašys palaimos iš dievo... Ir "palaima" ateina — žinoma, ne tokia, apie kurią galvoja religinių prietarų apimtas valstietis... Toks tikintis vėliau net nepagalvos, kad jį atvedė į kaimo ambulatoriją dievo "malonės". Jis nepagalvos, kad, pabučiavęs kryžių, užsikrėtė. Daug ligų platina šis nelemtas paprotys. Čia — vidurių šiltinės, dizenterijos šaltinis. Vaikūtiškas užsikrėtė difteritu, susirgo moksleivis skarlatina, kolikūsu. Švento vandens "pagalba" žmogus apsikrėtė užkrečiamomis žarnyno ligomis — vidurių šiltine, dizenterija.

Ir gydytoja paprastai, tikinčiai papasakos ligoniui, nuo ko jis susirgo, išspės ir tuos, kurie laukia tokių "malonių" iš bažnyčios. Eilinis, kasdieninis pokalbis, pateikiami ir bažnyčių bakteriologinių tyrimų duomenys.

— Bažnyčių "švestas" vanduo, kaip rodo duomenys, užterštas. Ir tai sudaro sąlygas plisti užkrečiamoms žarnyno ligoms — aiškino gydytoja.

— O kaip su kryžiumi? — pasigirdo klausimas.

— Irgi, aišku. Mokslininkai ištyrė, kad ant kryžių būna anginos, rožės, skarlatinos, pūtinų susirgimų sukėlėjų.

Tokios dievo "malonės". Apie tai neskamba varpai, kviesdami tikintįjį į pamaldas. Apie tai pasakoja kaimo gydytoja. "Mokslas apie gyvenimą ir mirtį" — skelbia pranešėjas paskaitos temą. Ir tada gydytoja atskleidžia religinių prietarų beprasmiškumą, parodo, kad tikėjimas prietarais žalingas, kad jis neteisingai orientuoja žmones, skatina juos neteisingiems poelgiams, kad prietariai susiję su religiniu fanatizmu, kad tikėjimas ir prietariai yra tikėjimas tuo, ko iš tikrųjų nėra.

Atkaklus, kasdieninis šis darbas dažnai reikalaujamas atsakyti poilsio valandėlių. Bet kaimo gydytojai džiugu, ji mato, kaip augs paprasti kaimo žmonės, kaip jų protus užvaldo šviesa. Dažnas su pašaipu dabar kalbės apie kaimo buvusius prietarus, o vis labiau susimąstys apie tai, kokią žalą daro religiniai prietariai.

Su gydytoja Veronika Lesioniene susitikome Leipalingio ambulatorijoje. Dabar jai pažįstama ir siūbuojanti pušaitė; mėlyni ežerai, smiltelė — ne taip, kaip prieš tryliką metų. Ji niekad nesigalėjo, kad atvyko dirbti į nušaliausią Dzūkijos kampelį, ir rado kelią į valstiečio šir-

dį. Ji suprato, kad gydytojas turi būti ne tik sveikatos nešėjas, bet ir pilietis, ateistas, kad gydytojui svarbu kolūkiečių reikalai, svarbu, kad plačiau sklįstų mokslo šviesa. Didelis, neišmatuojamas kuklios gydytojos, aktyvios kovotojos prieš prietarus — Veronikos Lesionienės darbas. Ji nepasakoja apie tai, bet tvirtai sako:

— Kaimo žmonės įsitikina, kiek žalos jiems daro prietariai. Mažiau išsilavinusių žmonių sąmonėje jie vis dar gajūs, ir todėl reikia dirbti kasdien.

Valandėlę gydytoja susimąsto...

— Dabar didžiausias prietaras — religija. Ir jeigu visi kaimo inteligentai vieninai sutelks jėgas, bus sutriuškitas ir šis prietaras.

V. Miklaševičius

("Tiesos" koresp.)

Įvairenybės

Dirbtinės Kalbos Aparatas

Sunku įsivaizduoti tragediją žmogaus, kuriam gerklės operacijos metu yra pašalintos balso stygos. Jis viską girdi, bet atsakyti, paklausti, papasakoti arba susukti negali.

Nors ir maža yra žmonių, praradusių sugebėjimą kalbėti, bet jų padėtį reikėjo pagerinti. Šį uždavinį ėmėsi spręsti Stalino miesto liaudies ūkio tarybos mokslinio tyrimo laboratorijos darbuotojai. Jie sukonstravo dirbtinės kalbos aparatą "AIR-1". Jis padeda ligoniui atkurti garsią kalbą, savo tembru primenančią buvusį ankstesnį jo balsą.

Aparatas paprastas ir portatyvus. Jį sudaro gene-

ratorius, telpantis liginio kišenėje, ir vamzdelis. Kalbėdamas liginis vamzdelį laiko burnoje. Prietaisą maitina nedidelis akumuliatorius.

Rūkai Marse

Stebėtojai ne kartą yra matę rausvai geltonus rūkus Marso atmosferoje. Anksčiau šie geltoni drumstai buvo laikomi smėlio audromis. Tačiau Leningrado universiteto mokslininkai didžiosios opozicijos 1956 m. ir 1958 m. metu nustatė, kad Marso "rūkų" nesukelia smėlio audros. Pirmą, smėlio dalelės yra sunkios ir todėl jų vėjas negali labai toli nešti, taip pat ir atmosferoje jos negali labai ilgai plaukioti. Antra, atidžiai sugretinus Marso "rūkų" spalvą su Žemės dykumų smėlio spalva, buvo nustatyta, kad čia nėra jokio panašumo: smėlis būna geltonas arba rausvas, tuo tarpu specifinė Marso paviršiaus spalva yra oranžinių - rudų tonų. Ieškant uolienos, kurios spalva būtų panaši į Marso rūkų spalvą, teko ištirti daugelio šimtų Žemės mineralų, uolienų, smėlių, molio ir kitokių medžiagų pavyzdžių spalvas. Paaiškėjo, kad spalva į Marso rūkus panaši miltiška geležies rūdos atmaina, vadinamasis limonitas. Įdomu, kad tokią pačią išvadą, bet visiškai kitokiu keliu priėjo žymus prancūzų mokslininkas Dolfiusas. Jis įrodė, kad tiek nuo smulkaus limonito, tiek nuo vadinamųjų Marso žemynų atsispindėjusių spindulių poliarizacijos savybės yra vienodos. Taigi šie tyrimai išaiškino rudųjų Marso rūkų kilmę. Miltiškas limonitas sudaro smulkiausias dulkes, kurias į atmosferą pakelia menkiausias vėjelis.

sudarydamas pastovius rausvus atspalvio rūkus.

Kokios Spalvos Sniegas?

"Zinoma, baltas" — kiekvienas atsakys. Tačiau, pasirodo, sniegas spalvotas. Pirmieji tai nustatė dailininkai. Jie sniego baltume įžiūrėjo žydrą ir violetinį atspalvį. Juos palaikė fizikai. Buvo įrodyta, kad šviesos bangų, kurias atspindi sniegas, ilgis atitinka dailininko akies pastebėtus atspalvius.

Stirny medžiotojai pasakojo, kad kalnuose, kur dar nėra žengusi žmogaus koja, esama raudono sniego. Iš pradžių jų pasakojimas buvo laikomas medžiotojiška išmone. Tačiau vėliau kalnų slidininkai ir turistai aptiko "kruviną sniegą" Karpatuose ir Pietų Amerikos Anduose. Jį buvo nudažę dumbliai ir infuzorių kolonijos. Arktikos tyrinėtojai matė žalią sniegą, o Kanadoje, Niubrunsviko provincijoje, tam tikra dumblių rūšis sniegą darė ryškiai geltoną. Gamtoje yra ir juodo sniego. Jo aptinkama Aukštutinių Tatrų rajone. Tokį atspalvį jam suteikia kalnų masyvą sudarančių uolienų dulkes. Lavos dalelės kai kur nudažo sniegą rudai.

Absoliučiai balto sniego iš viso nebūna. Vadinasi, ir pa-

Nesijuokit

Tūlas J. Gs. skundžiasi Tėviškės Žiburiuose, kad bolševikai stengiasi praplauti jaunųjų kunigų smegenis. Pravartu būtų, kad visi kunigai bent kiek aprintų savo surudijusias smegenis.

Dr. J. Gutas tvirtina, kad dievas pasaulį sutvėrė iš nieko.

Bet jis, kaip matyti, nieko negali padaryti bolševikams, nors kunigėliai labai norėtų, kad jis juos paverstų nieku.

Kanados Lietuvių Bendruomenės politinio komiteto pirmininkas Jonas Žmuidžinas pasiuntė telegramą prezidentui Kennedžiui, barančia, kodėl jis savo kalboje neužsiminė apie "išvadavimą pavergtų tautų".

Taigi, nepamirškite visi minėti "pavergtas tautas" savo kalbose, ponai politikieriai. Kitaip, būsite veiksnį prakeikti.

Dr. Šaipokas

MASKVA. — Tarybinių technikų grupė išvyko Afrikon, kur pradės darbą nutiesimui geležinkelio tarp Gvinijos ir Mali.

lyginimas "baltas kaip sniegas" nėra visiškai tikslus.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mea jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

A. R. LESAZAS

Vertė J. URBSYS

Draugystės Jėga

Ištrauka iš romano "Šlubas Velnias"

(Tąsa)

Gimiau Toledo mieste ir vadinuosi donas Chuanas de Saratė. Gimdytojų netekau, dar mažas būdamas, ir anksčiau pradėjau naudotis jų paliktąja man keturių tūkstančių dukatų renta. Vėsdamas aš neprivalėjau tad klausyti niekieno sutikimo, o kadangi, kita vertus, maniausi esąs pakankamai turtingas, kad galėčiau rinkdamas žmoną, paisyti vien tik savo širdies balso, tai vedžiau nuostabią gražuolę. Aš visai nekvepiu dėmesio į tai, kad ji buvo, galima sakyti, be pasogos ir žemesnės kilmės. Aš buvau toks laimingas, jog, norėdamas geriau prisidžiaugti, kad turiu mylimą moterį, išvykau tuoj po vestuvių su ja į savo dvarą netoli Toledo.

Mudu gyvenome ten, sutardami kuo gražiausiai, kol kartą medžiodamas neužsuko pas mus kunigaikštis de Naksera iš kaimyninio dvaro. Lig tik pamatęs mano žmoną, kunigaikštis įsimylėjo ją. Aš iškart įtariau, o kai nėtrukus jis ėmė stengtis sužadragauti su manim, nors anksčiau tas buvo jam nesvarbu, tai man pasidarė visiškai aišku. Jis ėmė kvietinėti mane į savo medžiokles, davinėti brangias dovanas ir siūlyti savo paslaugas.

Iš pat pradžių jo aistra sukėlė man nerimo. Aš nutariau grįžti su žmona atgal į Toledo. Tai buvo, be abejo, paties dangaus įkvėpta man mintis, nes jei būčiau iškart atėmęs kunigaikščiui progas matytis su mano žmona, būčiau išvengęs visų tų nelaimių, kurios paskui mane taip užgriuvo. Tačiau, pasitikėdamas savo gyvenimo drauge, aš apsiraminau. Pamaniau, kad moteris, kurią paėmiau be pasogos ir ištraukiau, taip sakant, iš neaiškios padėties, negali būti tokia nedėkinga, kad užmirštų visa tą gerą. Deja, blogai ją pažinojau! Garbės troškimas ir tuštumbė, tie du moteriai įgimti dalykai, buvo mano žmonos didžiausios ydos.

Lig tik kunigaikštis, sugavęs progą, išpažino jai savo jausmus, ji labai apsidžiaugė tokia svarbia pergale. Meilė žmogaus, kuris vadinamas ekscelencija, maloniai kuteno jos savimeilę; negirdėtos prabangos vaizdai sušmėkšojo jai prieš akis. Ji pati sau pasidarė esanti kažkokia nepaprasta moteris, ir jos meilė man priblėso. Visa tai, ką buvau jai

padaręs, kėlė dabar jos širdyje ne dėkingumą, o paniką man. Ji ėmė žiūrėti į mane kaip į per menką vyrą tokiu gražuolei. Jai pradėjo rodytis, kad jeigu tas didikas, kuris taip žavisi jos grožiu, būtų pamatęs ją prieš ištekant, tai, be abejo, būtų ją vedęs. Apjokusį nuo tų beprotiškų minčių ir palenktą keleto dovanų, kurios jai glostė širdį, ji pasidavė slaptooms kunigaikščio užmačioms.

Jie rašė vienas antram laiškus gana dažnai, o man nė į galvą, kad tarp jų kas gali būti: tačiau savo nelaimėi praregėjau galiausiai ir aš. Kartą, parvykęs iš medžioklės anksčiau nei paprastai, įeinu į žmonos kambarį; ji nelaukė, kad aš taip greit sugrįšiu, ir ruošėsi lyg tyčia atsakyti kunigaikščiui į ką tik iš jo gautą laišką. Pamąčiusi mane, ji neįstengė paslėpti savo sumišimo. Man toptelėjo tada į galvą, kad čia kas nors negerai; o kai pamačiau ant stalo popierių ir rašalą, supratau, kad ji mane apgaudinėja. Aš pareikalavau, kad ji parodytų man, ką rašanti. Bet ji nerodė. Tada aš, apimtas pavydo, griebiausi smurto savo smalsumui patenkinti. Jėga ištraukiau laišką, kurį ji laikė paslėpusi už ančio, ir ėmiau skaityti:

"Nejaugi niekad nesulauksiu to antro pasimatymo ir amžinai turėsiu kankintis? Kokia jūs žiauri: suteiktė saldžiausių vilčių, o dabar delsiat! Juk dono Chuano kasdien nesti namie: čia jis medžioja, čia išvažiuoja į Toledo. Kodėl mums nesinaudoti tomis progomis? Juk žinote, kokia karšta yra mano meilė ir kaip ji mane degina. Pasigailėkite, senjora, manęs! Atsiminkite, kad jeigu smagu pasiekti tai, ko trokšti, tai niekas taip neprikankina, kaip ilgas laukimas".

Dar nė nebaigęs skaityti, pajutau, kad siuntu. Griebiausi durklo ir tą akimirką būčiau nudėjęs neištikimąją žmoną, kuri pamynė po kojomis mano garbę, bet, sumetęs, kad tai būtų tik pusė keršto ir kad mano tūzmuo reikia dar antros aukos, susivaldžiau. Apsimečiau, lyg niekur nieko, ir, kiek galėdamas ramiau, tariau jai: — Gerbiamoji, jūs negerai padarėt, kad klausėtės vylingų kunigaikščio žodžių. Jo titulas ir turtai neturėtų jūsų apakinti. Žinau, jog jūsų moterys mėgsta praban-

gą. Noriu tikėt, kad tiek ir tėra jūsų kaltės ir kad jūs dar nesate sudavusi mano garbei paskutinio smūgio. Dėl to aš atleidžiu jums šį netinkamą jūsų žingsnį, žinoma, jeigu toliau elgsitės taip, kaip pridera dorai moteriai, ir, atsakydama tik į mano vieno meilę, stengsitės būti jos verta.

Tai pasakęs, aš išėjau iš kambario, norėdamas duoti jai atsikvošėti; man pačiam buvo irgi neprošal pasilikti vienam, kad deginęs mane pyktis kiek atvėstų. Jeigu jis ir ne ką tesumazėjo, tai vis dėlto dvi dienas aš jo nė iš tolo jai nerodžiau. Trečią dieną, dėdamasis turįs svarbų reikalą Toledo, pasisakiau žmonai, jog išvykstu kuriam laikui į tą miestą, ir priprašiau ją, kad ji, man nesant, saugotų savo šlovę.

Išvykau. Bet, užuot tikrai keliavęs į Toledo, sutemus grįžau patyliukais atgal ir pasislėpiau ištikimo tarno kambaryje, iš kurio puikiai buvo matyti, kas į namus įeina. Aš nė kiek neabejojau, kad žinia apie mano išvykimą kunigaikščiui buvo jau nusiųsta ir kad jis, suprantamas daiktas, panoręs išnaudoti palankią situaciją. Tada, maniau, užklupsiu jus abu kartu ir jau atsikeršysiu kaip reikiant.

Mano spėliojimai betgi nepasitvirtino: aš nepastebėjau nieko, kas būtų leidę manyti, jog namuose laukiamas naktinis svečias; priešingai, savo akimis mačiau, kaip visos durys liko nakčiai kuo kruopščiausiai uždarinėtos. Pračio trys dienos, o kunigaikštis nesirodė, nesimatė taip pat ir nė vieno iš jo tarnų. Man neliko abejonės, kad žmona susiprato negerai dariusi ir nusprendė galutinai nutraukti bet kokius santykius su meilužiu.

Tų minčių paveiktas, pajutau, kad noras keršyti pradėjo ir kad meilė, kurią pyktis buvo pritildęs, vėl paėmė viršų, nubėgau pas žmoną, apkabinau ją ir išbučiavęs tariau:

— Senjora, aš grįžtu pas jus su visa savo pagarba ir meile. Prisipažįstu, jog Toledo nebuvau. Norėdamas išbandyti jus, aš tik apsimečiau išvyksta. Atleiskite tą klastą vyrui, kurio pavydas buvo, kaip žinote, netuščias. Aš bijojau, kad, žavių svajonių apimta, jūs nebeįstengsite nusikratyti jų. Tačiau garbė dievui, jūs supratote savo klaidą, ir aš tikiuos, kad niekas daugiau netrikdys mūsų šeimyninės laimės.

Man pasirodė, kad žmona net susigraudino nuo tų žodžių. Ašaros ištryško jai iš akių, ir ji sušuko:

— Kokia aš nelaiminga, kad daviau jums pagrindo suabejoti mano ištikimybę!

Kas iš to, kad aš dabar biau-riuosiu visu tuo, kas jus taip teisingai užrūstino. Veltui dvi dienas plūsta ašaromis mano akys: nei skausmas, nei visas mano susigraūžimas nebesugrąžins man jūsų pasitikėjimo.

— Jūs jau jį turite vėl, senjora, — pratariau aš, iki širdies gelmių sugraudintas jos rodomo sielvarto. — Neigi aš nematau, kaip jūs gailitės savo klaidos?

Ir iš tikro, nuo tos akimirkos aš pasidariau jai toks pat atidus, kaip anksčiau; mūsų taip skaudžiai pažeisti gyvenimo džiaugsmi vėl atsinaujino; jie buvo dar gailvesni, nes mano žmona, it norėdama ištrinti iš mano sąmonės paskutinius savo nuklydimo pėdsakus, stengėsi įtikti man labiau nei kada nors pirma. Jos glamonės atrodė dabar karštesnės, ir jau nedaug tetrūko, kad pradėčiau garbinti iškentėtą dėl jos sielvartą.

Apie tą laiką aš susirgau. Nors liga nebuvo mirštama, bet sunku net ir išsivaizduoti, kaip susirūpino mano žmona. Dienomis ji nesitraukė nuo lovos, o naktimis, kadangi aš gulėjau atskirame kambaryje, po keliskart atėidavo pati pažiūrėti, kaip aš jaučiuosi. Žodžiu, atrodė, kad nėra tokio dalyko, kurio ji nepadarėtų, kad tik aš pasveikčiau. Galėjai tiesiog pamanyti, kad jos pačios gyvybė priklauso nuo manosios. Iš savo pusės aš taip džiaugiausi kiekvienu jos meilės pasireiškimu, kad tik apie tai su ja ir tekalbėjau. Tačiau, senjore Mendosa, tie visi jos žodžiai ir darbai nebuvo tokie nuoširdūs, kaip aš apie juos galvojau.

Vieną naktį — mano sveikata buvo pradėjusi jau taisytis — tarnas, įėjęs į kambarį, pažadino mane.

— Senjore, — tarė jis, baisiai susijaudinęs, — man labai nemalonu trukdyti jūsų poilsį, bet, būdamas ištikimas tarnas, negaliu nepranešti jums, kas šią akimirką vyksta jūsų namuose: pasponià yra kunigaikštis de Naksera.

Toji žinia taip mane pribloškė, kad kurį laiką aš žiūrėjau į tarną kaip be žado. Juo daugiau galvojau, juo sunkiau buvo man ta žinia patikėti.

— Ne, Fabijau, — susukau pagaliau aš, — negalimas daiktas, kad mano žmona būtų tokia veidmainė! Tu pats nesi tikras tuo, ką kalbi.

— Senjore, — atsiliopė Fabijus, — dėkočiau dievui, jei galėčiau dar tuo abejojti, bet ponios apsimetimas manęs neapgavo. Nuo to laiko, kai jūs apsigot, man ėmė rodytis, kad naktimis pas ją lankosi kunigaikštis.

Tada, bijodamas, kad neįtariau ko be reikalo, aš pasislėpiau ir pats savo akimis pamačiau, jog tai teisybė.

Sulig tais žodžiais aš šokau kaip pašėlęs iš lovos, užsivilkau palaidinį, nusitvėriau špagą ir puoliau į žmonos miegamąjį. Fabijus pašviesdamas lydėjo mane. Išgirdęs, kad mes įeinam, kunigaikštis, kuris sėdėjo ant lovos, greit atsistojo, išsitraukė iš už juostos pistoletą, pribėgo prie manęs ir šovė, bet, būdamas, matyt, sujauktas ir labai skubėdamas, prašovė pro šalį. Tada aš pripuoliau nieko nelaukdamas prie jo ir įvariau jam špagą į širdį. Paskui atsigręžiau į žmoną, kuri atrodė nei gyva, nei mirusi.

— Atsiimk ir tu, biau-rem, užmokestį už visas savo apgavystes! — tariau aš. Ir su tais žodžiais pervėriau jai krūtinę tais pačiais ašmenimis, nuo kurių tebegaravo jos meilužio kraujas.

— Negerai, žinoma, padariau, senjore done Fadrike, taip smarkiai pasikarsčia- vęs. Būčiau galėjęs juk nubauti tą nedorėlę ir neatimdamas jai gyvybės. Tačiau kas įstengtų išlaikyti šaltą kraują tokiomis aplinkybėmis? Įsivaizduokite tą sukta moterį, atsidėjus slaugančią mane ligoje, prisiminkite jos man rodomą meilę, pasverkite visas aplinkybes, visą jos apgavystės šlykštumą ir spreskit, galima ar ne dovanoti teisingo pykčio apimtam vyrui jos nužudymą.

Tai liūdnei istorijai trumpai užbaigti pridursiu, kad, pilnai numalsinęs keršto troškulį, aš greitomis apsi- rengiau. Mat, numaniau, kad nēr ko gaišti, nes juk kunigaikščio giminės ieškoš dabar manęs po visą Ispaniją. Kadangi jo giminės buvo daug įtakingesnės už mano gimines, tai saugus galėjau pasijusti tik kitapus tėvynės ribų. Išsirinkęs tad porą geriausių žirgų ir pasiėmęs visus, kiek turėjau, pinigus bei brangenybes, išjojau dar prieš auštant iš namų su tarnu taip puikiai įrodžiusiu man savo ištikimybę. Už miesto pasukau į Valensijos pusę, tikėdamasis pasiekti uostą ir sėsti ten į kokį nors Italijon išplaukiantį laivą. Šiandien, prajodamas pro mišką, kuriame jūs buvot paėiskyręs sau dvikovą, aš sutikau donją Teodorą. Toji naprašė mane, kad aš ečiau kartu su ja ir padėčiau išskirti jus.

Baigus tolediečiui pasakoti, donas Fadrikė tarė jam:

— Senjore done Chuanai, jūsų kerštas kunigaikščiui de Nakserai buvo teisingas. Jo giminė persekiojimo jūs nebijokite. Prašom gyventi ramiai pas mane, kol pasitaisyks laivas į Italiją. Mano dė-

dė yra Valensijos gubernatorius. Jums čia bus saugiau nei bet kur kitur, o, be to, jūs turite čia pat žmogų, norintį susirūti nuo šiol su jums artimos draugystės saitais.

Saratė nuosirdžiai padėkojo Mendosai už jo gerą širdį ir sutiko kol kas pas jį pasilikti.

— Pažiūrėkite, senjore done Kleofai, — kalbėjo toliau Ašmodėjus, — ką reiškia kartais simpatija ir kokia ji būna stipri. Tuodu jaunikaičiai taip vienas kitą pamėgo, kad per kelias dienas jų draugystė prilygo Oresto ir Pilačo draugystei. Būdami abu vienodai lemti, jie sutarė ir šiaip jau daug kuo. Kas patiko donui Fadriškai, tās buvo gražu ar gera ir donui Chuanui. Būdą jie turėjo taip pat panašų. Žodžiu, jie buvo sutverti, kad vienas antrą mylėtų. Donas Fadrikė ypatingai negalėjo atsigerėti savo draugo manieromis; susitikdamas su donja Teodora, jis tolydžio gyrė jas.

Jie dažnai lankėsi pas tą damą dviese. Donja Teodora, kaip buvo, taip ir liko abejinga visam kam, ką darė Mendosa, norėdamas jai prisimeinti. Jis labai graužėsi dėl to, o kartais skundėsi savo draugui. Šis ramino jį, sakdamas, jog nesą tokių moterų, kurių širdys pagaliau neatsilieptų į pastoviai rodomą joms meilę; svarbu tiktai kantriai išlaukti, kol ateis tokia palanki akimirka, ir nenusiminti: anksčiau ar vėliau jo dama atsilyginsianti jam už viską. Kad ir paimtos iš patyrimo, tos mintys mažai teguodė Mendosą, kuris buvo nedrausis iš prigimties ir bijojo, kad jam niekad nepavyks palenkti tos damos širdį į savo pusę. Toji baimė įvarė jam tokį nusiminimą, jog donui Chuanui gaila buvo žiūrėti į jį. Tačiau netrukus pats donas Chuanas pasidarė dar didesnio gailėsčio vertas.

Kad ir kaip kreivai ėmęs žiūrėti į moteris po to, kai žmona taip baisiai jį apvylė, toledietis neįstengė uždrausti savo širdžiai pamilti donją Teodorą. Tačiau anaipol nepasiduodamas jausmui, kuris galėtų įžeisti jo draugą, Saratė galvojo vien apie tai, kaip jį nugalėti. Taręs, jog geriausiai bus, jei jis daugiau nematys akių, kurios tą jausmą jam įkvėpė, donas Chuanas nusprendė nebesilankyti pas Sifuentesos našlę. Kiekvieną kartą, kai Mendosa siūlydavo paskui eiti kartu su juo pas ją, toledietis, pramanęs kokią priežastį, atsakydavo.

Kita vertus, nebuvo atsitikimo, kad, donui Fadriškai nuėjus pas tą damą, ji nepaklaustų, kodėl gi donas Chuanas nesilankas daugiau

pas ją. Vieną dieną, donjai Teodorai vėl apie tai pasiteiravus, Mendosa su šypseną atsakė, jog jo draugas turis savo priežastį.

— Dėl kokių priežasčių jis galėtų vengti manęs? — paklausė donja Teodora.

— Senjora, — atsakė donas Fadrikė, — kai aš pasiūliau jam šiandien eiti kartu su manim pas jus ir kai aš nustebau, išgirdęs vėl jį atsakant, tai jis atidengė man savo paslaptį, kurios, norėdamas jį pateisinti, negaliu neatskleisti jums. Jis prisipažino susimylėjęs čia su viena dama ir atsimindamas, jog netrukus turės apieisti šį miestą, nori kuo dažniausiai su ja matytis.

— Jo pasiaiškinimas manęs nepatenkina, — tarė Sifuentesos našlė, visa iškaitusi. — Įsimylėjimas įsimylėjimu, o užmiršti draugų negalima.

Donas Fadrikė pastebėjo donją Teodorą nuraudus. Jis pamamė, kad užgauta jos savimeilė ir damą raudonuoti privertęs apmaudas, jog ja nesidomima. Tačiau jis klydo taip manydamas: ją jaudino didesnis už savimeilę jausmas. Bet iš baimės, kad Mendosa to nesuprastų, jį pakeitė kalbą ir pradėjo taip linksmai šnekėti, jog būtų galėjusi suklaidinti doną Fadrikę net ir tada, jei jis būtų ką įtaręs.

Lig tik pasilikusi viena, Sifuentesos našlė giliai susimąstė. Ji pajuto, kokią didelę vietą donas Chuanas yra užėmęs jos širdyje. Manydama betgi, kad jos meilė ne susilaukė atgarsio, donja Teodora dūšaudama taip kalbėjo pati su savimi: "Kas yra ta neteisinga ir žiauri būtybė, kuri žaidžia žmonių širdimis, nesuderintai jas uždegdama? Dono Fadrikės aš nemyliu, o jis mane dievina, tuo tarpu gi donas Chuanas, kuriam karšta meilė liepsnoja mano širdyje, galvoja apie kitą. Ak Mendosa, liaukis prikaišiojęs man šaltumą, tavo draugas pakankamai atkeršijo man už tave".

Aštrus skausmas ir pavadas suspaudė su tais žodžiais jos širdį, ir ji pravirko. Tačiau viltis, kuri taip puikiai moka numaldyti mylinčiųjų sielvartus, atskleidė jai netrukus keletą malonių paveikslų. Jinai pagalvojo, kad gal konkurentė nėra jau tokia pavojinga. Gal donas Chuanas susiviliojęs ne jos grožiu, o vien tik būdo lengvumu; tada jo ryšys pasirodytų silpnas, ir nesunku būtų jį nutraukti. Norėdama visa tai išsiaiškinti tiesioginiai, ji nusprendė pasimatyti su tolediečiu be liudininkų. Donja Teodora pasikvietė jį pas save. Donas Chuanas atėjo, ir kai juodu liko vien-

dama prabilo tokiais žodžiais:

— Aš niekad nemaniau, kad mandagus vyras galėtų įsimylėjęs užmiršti savo pareigas kitoms damoms. Tuo tarpu jūs, done Chuanai, praradęs savo širdį, liovėtės atidinėti pas mane. Man atrodo, jog aš turiu pagrindo būti nepatenkinta. Noriu betgi manyti, kad ne jūs pats sugalvojote vengti manęs. Tai jūsų dama bus, matyt, pareikalavusi to iš jūsų. Prisipažinkite, done Chuanai, ir aš jums atleisiu. Aš gi suprantu, kad įsimylėję vyrai negali elgtis kaip norėdami; jiems tenka klausyti savo mylimųjų.

— Senjora, — atsakė toledietis, — prisipažįstu, jog mano elgesys galėjo jus kiek nustebinti, bet nereikalaukite, dėl dievo, iš manęs pasiaiškinimo. Tegu užtenka to, kad jums pasakysiu, jog turiu pagrindo jūsų vengti.

— Koks bebūtų tas pagrindas, — tarė donja Teodora, visa susijaudinusi, — aš noriu jį sužinoti.

— Na, gerai, senjora, — atsakė donas Chuanas, — negaliu jūsų nepaklausti, bet nepykite ant manęs, jei išgirsite daugiau, negu tikėtės.

— Donas Fadrikė, — kalbėjo jis toliau, — jums jau pasakojau nuotyki, dėl kurio turėjau apieisti Kastiliją. Bėgdamas iš Toledo su širdimi, pilna piktumo moterims, aš galėjau iš kažin ko kirsti lažybų, kad niekad daugiau nė viena iš jų manęs nepakereš. Šitaip išdidžiai nusistatęs, pasiekiau tą mišką, kur netoli Valensijos, ten pamaciau jus ir atlaikiau jūsų žvilgsnį be jokio sumišimo, ko, manau, niekam iki tol nebuvo pavykę. Ir paskiau, ne kartą matydamsis su jumis, nejutau jokio pavojaus. Tačiau kaip brangiai teko man, deja, užmokėti už tas kelias išdidumo dienas. Jūs sulaužėte pagaliau mano tvirtą nusistatymą: jūsų grožis, jūsų protas, visas jūsų žavumas įveikė manyje maištininką. Žodžiu, myliu jus taip, kaip tik jus vieną tegalima mylėti.

Štai, senjora, kas mane verčia vengti jūsų. Jokios kitos moters, į kurią būčiau įsimylėjęs, nėra. Tai — prisimanymas. Jis man buvo reikalingas, kad turėčiau kaip aiškintis Mendosai, atsisakydamas lankytis kartu su juo pas jus. Bijojau, kad be tokio pasiaiškinimo jis nepradėtų įtarti tikrosios priežasties.

Tas prisipažinimas, kurio donja Teodora visai nelaukė, pripildė ją tokio didelio džiaugsmo, kad ji neįstengė jo nuslėpti. Tiesa ir tai, kad ji slėpti nė nemėgino. Iškliausiusi jo kalbos, ji anaipol

nenutaisė rūstaus žvilgsnio. Priešingai, Sifuentesos našlė pažvelgė gana meiliai į toledietį ir tarė jam:

— Jūs atidengėt man savo paslaptį. Noriu kai ką išpažinti jums ir aš. Paklauskite! Abejinga Alvaro Ponso dūšavimams ir Mendosos prisirišimui aš gyvenau ramiai ir maloniai, kol likimas neatvedė jūsų į tą pamiškę, kurioje susitikom. Nors ir būdama tada labai susijaudinusi, aš vis dėlto negalėjau nepastebėti, kaip širdingai jūs pasiūlėte man savo pagalbą ir kaip gražiai paskiau sugėbėjote išskirti du išėjusius jaunuolius. Iš to aš susidariau puikią nuomonę apie jūsų sumanumą ir drąsą. Būdas, kurį jūs pasiūlėte jų ginčui išspręsti, man, tiesa, nepatiko. Mat, labai sunku buvo pasirinkti. Nenorėdama nieko slėpti, turiu prisipažinti, jog aš manau, kad jūs jau tada tą pasirinkimą man pasunkinot. Lig tik, aplinkybių priversta, ištariau tą lemtingą dieną dono Fadrikės vardą, aš iš karto pajutau, jog širdis mano pasirenka nepažįstamąjį. Nuo tos dienos, kurią dabar, po jūsų pasisakymo, galiu vadinti savo laimės diena, aš, stebėdama jūsų puikų būdą, kaskart vis labiau ir labiau ėmiau jus gerbti.

— Aš nenoriu slėpti savo jausmų, — kalbėjo ji toliau. — Atvirai prisipažįstu jus mylinti, kaip Mendosai sakiau, kad jo nemyliu. Moteris, kuri savo nelaimei prisiriša prie žmogaus, negalinti priklausyti jai, turi pagrindo kovoti su savim ir bausti save už tą silpnybę amžinu tylėjimu. Tačiau aš manau, kad galima nesivaržant sakytis žmogui, kad ji nekaltai myli, jei žinai, kad to žmogaus mintys yra padorios. Taip, džiaugiuos be galo, kad jūs mylit mane, ir dėkoju už tai dangui, kuris, be abejo, yra mus vieną ant ram paskyręs.

Paskiau dama nutilo, no-

rėdama užleisti žodį donui Chuanui, kurį ji manė nesitvertiant džiaugsmu ir dėkingumu ir degant nekantrumu juos išreikšti. Tačiau, užuot visu tuo prasiveržęs, jis sėdėjo liūdnas ir susimąstęs. anai? — tarė jinai. — Tuo

— Ką matau, done Chuanai, — tarė jinai, — pamirsdama moterišką išdidumą, rodau jums savo sužavėtą širdį, siūlau jums tokią ateitį, kurią kiekvienas kitas jūsų vietoje laikytų pavydėtina, jūs tramdote džiaugsmą, kurio negalėjo nesukelti jums mano atviras prisipažinimas. Jūs tyli, šaltas kaip ledas! Iš jūsų akių trykšta net skausmas! Ak done Chuanai, kaip keistai veikia mano meilumas!

— O kaip kitaip tokią širdį, kaip mano, gali jis veikti? — liūdnai atsakė toledietis. — Jūs geresnė jūs man, juo nelaimingesnis aš esu. Jūs gi žinote, ką man yra padaręs Mendosa. Jūs žinote taip pat, kaip artimai mes draugaujam. Argi galiu aš kurti savo laimę, paversdamas griuvėsiais jo brangiausias viltis?

— Jūs per daug jau delikatus, — tarė donja Teodora. — Aš nieko donui Fadriškai nesu pažadėjusi. Aš galiu mylėti jus, nenusipelnydama mažiausio jo priekaišto, o jūs — mylėti mane, nepadarėdamas jam jokios skriaudos. Sutinku, kad mintis apie draugo nelaimę turi būti jums skaudi. Tačiau, done Chuanai, nejaugi ji galėtų atsverti visą tą laimę, kuri jūsų laukia?

(Bus daugiau)

LONDON. — Generolas Minoru Genda, Japonijos oro jėgų generalinio štabo viršininkas, neapgailestauja, kad buvo padarytas užpuolimas ant Perlo prieplaukos. Jo manymu, Japonija turėjus pakartoti užpuolimą ant Perlo prieplaukos bent kelis kartus.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

Pranešimai

Toronto

KLLD narių dėmesiu!

Pranešame, kad Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo (September) 7 d., ketvirtadienį, 7.30 val. vak., 160 Claremont St., žemutinėje salėje, įėjimas iš kiemo.

Prašome visus narius ir susijdomavusius KLLD veikla atsilankyti į šį susirinkimą.

Kuopos valdyba

Kas Yra Toronto Metro Pirmininkas F. Gardiner

Jau daug metų, kaip Toronto metro tarybai pirmininkauja provincialės vyriausybės paskirtas žmogus F. G. Gardiner. Mažai, tačiau, torontiečių žino, kas jis per vienas toks.

Tikėsit, ar ne, bet jis yra stambus kapitalistas. Jis yra Acton Quarries Ltd. ir Canor Products Ltd. kompanijų prezidentas; Supreme Aluminium Industries Ltd., Sage Enterprises Ltd. ir Household Cleansers Ltd. kompanijų viceprezidentas; S. O. S. Manufacturing Co. of Canada Ltd. ir Amerock Ltd. kompanijų direktorius. Neseniai buvo išrinktas į direktorių tarybą Canada Permanent Trust Co.

Kaip matome, jis yra dalyvis dešimtyje ar daugiau kompanijų.

DETROIT, MICHIGAN

FILMAI IŠ LIETUVOS

BUS RODOMI

Rugsėjo 9-tą Dieną, 1961

Buvusioje Lietuvių Salėje

25th ir Vernor Highway

Pradžią 7-tą val. vakaro — Įžanga 90 c. ypatai

Kurie įdomaujaties dabartiniu Lietuvos gyvenimu, esate maloniai kviečiami ateiti ir pamatyti šiuos labai įdomius filmus.

Filmų nauji, kalbanti ir spalvoti. Rodys Jonas Grybas iš Ozone Park, N. Y. Rengia bendrai LLD 52-ra ir LLD 188-ta kuopos.

Rengėjai

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Užbaigė High School

Kiek pavėluotai teko sužinoti, kad Rožė Pauzaitė baigė su gerais pažymėjimais High School. Šią žiemą planuoja padirbėti ir dabar jau dirba banke. O sekanciais metais planuoja mokslą tęsti toliau. Tačiau mokslo visai nenutraukė ir dabar. Ji lanko vakarinę mokyklą.

R. Pauzaitė yra buvusi per kelis kartus LB piknoko žvaigždė, labai maloni mergina. Linkime jai geriausio pasisekimo.

Padidėjo šeima

J. J. Leišių šeima pastarųjų laikų padidėjo dar vienu nariu. Tėvai džiaugiasi

sulaukę sveiko, gražaus sūnaus, o J. R. Kuktarai — dar vieno anūko.

Susilaukė dukters

Apie mėnuo laiko atgal E. A. Maison, westoniečių Ukelių duktės ir žento šeima taipgi padidėjo viena nauja nare, sveika ir gražia dukrele. Tėvai džiaugiasi labai laukta dukrele, o Ukeliai anūke.

Lankėsi Toronte

Praeitą savaitgalį Toronte lankėsi Linda Lesevičiūtė ir Jean Rutelionytė. L. Lesevičiūtė viešėjo pas Kilikevičius, o J. Rutelionytė, kuri neseniai susižiedavus, viešėjo pas savo vaikiną gimines. Abidvi šia proga lankėsi ir Kanados Nacionalėje Parodoje.

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, tirtia akių nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akiniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akių ir Akiinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po pietų uždaryta
Antradienį, Ketv. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Mirė

Praėjusį šeštadienį buvo palaidotas Domininkas Jokubaitis, senas kanadietis, sulaukęs 53 metų amžiaus.

Velionis skaitė ir gausiai rėmė Liaudies Balsą ir bendrą pažangų Kanados darbo žmonių judėjimą, kada galėjo.

Kilęs iš Zemaitijos.

Palaidotas be religinių apeigų. Prie karsto atitinkamą prakalbėję pasakė Julius Valūnas.

Laidotuvėmis rūpinosi jo draugai Kamičiai.

Report.

O Kaip Bus Su Oro Atsarga?

Prasidėjus triukšmui rėl Berlyno, civilinio apsigynimo atstovai pradėjo kampaniją už slėptuvių statymą nuo atominių dulkių. Bet jie dar niekad nepaaiškino vieno labai svarbaus dalyko.

Slėptuvės nuo atominių kritulių, sako jie, turi būti solidaros, kad dulkės ar krituliai neprasiveržtų. José turi būti maisto, vandens atsargos. Bet niekad neušimename apie oro atsargą.

Žmogus be maisto, be vandens gali dar šiek tiek pagyventi. Bet kaip jis gyvens aklinai užsidaręs slėptuvėje be šviežio oro? O mažoj vietoj, ypač jei bus visa šeima, deguonis greitai bus sunaudotas ir žmonės užtroks.

Ore, kaip kiekvienam gali būti aišku, būtų daugiausia atominių kritulių. Jeigu oras bus įleistas į slėptuvę, tai sykiu bus ir atominiai krituliai įleisti. Tuomet slėptuvė neturės jokios apsaugos nuo atominių kritulių.

Palaikykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbiai LIAUDIES BALSĄ

Nori Prijungti Prie Steelworkers Unijos

SUDBURY, Ont. — 1,200 Gillio šalininkų savo susirinkime priėmė rezoliuciją, reikšiančią nepasitikėjimą centriniam viršininkams. Buvo viešai kalbama apie prijungimą lokalo prie Steelworkers unijos.

Bet 1,200 yra labai mažas skaičius, kadangi unija Sudburyje turi 17,000 narių. Didžiama greičiausiai visai tam nepritaria.

MIAMI, Fla. — Havanos radijas praneša, kad Kuboje pradės eiti naujas žurnalas vardu "Socialistinė Kuba". Jo redaktorais bus premjeras Kastro, prezidentas Dortico, komunistų lyderis Carlos Rodriguez ir kiti.

Patyręs Tinkuotojas

Visokių rūšių tinkavimas iš vidaus ir lauko ir naujų lubų

Telefonas: RO. 6-3026
Toronto

Namų Dažytojas

Iš vidaus ir iš lauko žema kaina — Aukšta kokybė Veltui apkaivimas
CL. 5-6451
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto